

Ziņas

Kā
mūzikai
klājas
internetā?

9. lpp.

CISAC ģenerālā
asambleja
Varšavā

17. lpp.

Ko vēl
svarīgi zināt
par
nodokļu
izmaiņām
2018. gadā

18. lpp.

AKKA/LAA
personas datu
apstrādes politika

19. lpp.

**Anna Auziņa,
dzejniece:****dzejas krājums
„Annas pūra govs”**
(„Neputns”, 2017)

2018. gada 23. aprīlī, Pasaules grāmatu un autortiesību dienā, kolēģi Autoru pusdienās restorānā „Bibliotēka nr. 1” cildināja četras Autora balvas 2018 laureātes – dzejnieci Annu Auziņu, dramaturģi Justīni Kļavu, rakstnieci Kristīni Ulbergu un gleznotāju Helēnu Heinrihsone.

Helēna Heinrihsone:**personālizstāde
„Ar ūdenskrāsām”**
(03.08.–02.09.2017
galerijā „XO”)

Šoreiz balvai bija pieteikti 14 darbi, un 22. marta sēdē laureātus izraudzījās AKKA/LAA padome.

**Justīne Kļava,
rakstniece:****dramaturģiskais
materiāls
izrādei
„Dvēseļu utenis”**
(pirmizrāde „Dirty Deal
Teatro” 17.09.2017)

Foto: © Marija Anna Zālīte

**Kristīne Ulberga,
rakstniece:****romāns „Tur”**
(„Dienas Grāmata”, 2017)**No pieteikumiem:**

„Bagātīga un daudzpusīga grāmata. Kā viņas daiļradi kopumā novērtējusi rakstniece Inga Žolude: „Anna Auziņa ir grēksūdzes dzejniece. Tieši šīs personīgās ikdienas valoda, kas bieži nav poētiska, tomēr visprecīzāk izsaka iekšējās sajūtas un ļauj reflektēt brīvi, neiegrožojot sevi dzejas valodas normās...”

No pieteikumiem:

„Groda, aktuālākos sabiedrības problēmu punktus skaroša Justīnes Kļavas dramaturģija, mērķtiecīga Ingas Tropas režija un negaidīti enerģētisks aktieru darbs. Visu minēto īpašību organiskais kopums spilgti izceļ izrādi mūsu kopējā teātru ainā. Izrāde, kas ikvienam apliecinās – Latvijas teātrī ir nākotne, laba nākotne.”

Pasākumā laureātes tika pie koka tēlnieka Jāņa Straupes un metālmākslinieka Arvīda Endziņa metālā veidotās skulptūras un 1111 EUR bankas kontā.

**No pieteikumiem:**

„Izdots vēsturiskās sērijas „Mēs. Latvija, XX gadsimts” ietvaros, romāns ir īpašs ar to, ka sniedz alternatīvu un negaidītu skatījumu uz XX gs. Latvijas astoņdesmitajiem gadiem. Viens no būtiskākajiem talantīgi uzrakstītā darba pienesumiem ir atgādinājums par cilvēku kā garīgu būtni, ko ir viegli aizmirst mūsu laikmetā un arī labas literatūras pārpilnībā.”

No pieteikumiem:

„Izstādē „Ar ūdenskrāsām” ir divi personāži – mazas, gadiem krātas vāzītes un rozes. “Tās vāzītes ir tik naivas, un cilvēki domā ar šādām vāzītēm izrotāt savu ikdienu. Ar rozēm arī mēs izrotājam. Tas ir it kā naivums vāzītēs un tās rafinētās rozēs,” saka māksliniece. Heinrihsone atzīst, ka šajā izstādē ļāvusies sev neraksturīgam vieglumam nepārstrādāt darbus, kā to bija radusi darīt ar eļļas krāsām. Akvarelim netipiski lieli formāti un caurspīdīgais *a la prima* gleznojums raisa apbrīnu par mākslinieces tehnisko smalkumu un virtuozitāti, tik atbilstošu iecerei.”

Autora balvu un tās pasniegšanas sarīkojumu finansē **AKKA/LAA Kultūras un izglītības fonds.**

AUTORA
BALVA
2017

Ziņas

Foto: © Alvars Liepiņš



Autoru
pusdienās –
ģitārists
un
komponists
Kaspars Zemītis

Anna Auziņa
pasākumā klāt bija
ar sirdi, dvēseli
un garā,
pašu balvu
uzticējusi saņemt
mammai un autorei
Irinai Čigaļskai.
Pasniedzējs –
literatūrpētnieks
un mūziķis
Jānis Ozoliņš



Ziņas



Valdis Muktupāvels
savā prezidenta
uzrunā autoru
kopienai
norāda pareizo
kursu



Kolēģi
Justīni Kļavu
sumina kolēģis
Jānis Jurkāns



Valdis Rūmnieks
sniedz
palīdzīgus
ieteikumus
laureātei
Kristīnei Ulbergai



Mākslinieks
Juris Petraškevičs
uzteic kolēģes
Helēnas
Heinrihsones
pērngada interesi
par rozēm un
sadzīves mākslas
priekšmetiem



Autora balva
īpašniekus atrod
piekto gadu,
to skaits sasniedzis
pirmskaitli 19,
kas savā
pašpietiekamībā
dalās tikai ar radošo 1
un pats ar sevi;
pirmoreiz starp
laureātiem nav
neviens kunga,
un pirmoreiz starp
tiem ir tik daudz
rakstniecības
pārstāvju!



Rakstnieku
triumvirāts –
Ēriks Hānbergs,
Jānis Jurkāns
un
Valdis Rūmnieks



Kinorežisore
Ilona Brūvere
ne mirkli
neaizmirst
darbu



Publiciste
Anete Konste
atvelk elpu pēc
Londonas Grāmatu
tirgus peripetijām



AKKA/LAA
izpilddirektore
apvārdo
Maestro

Ziņas

Foto: © Alvars Liepiņš



„Neputna”
direktore
Elgita Bērtiņa
ļaujas Dārziņa
„Melanholiskā
valša” varai



Teātris vieno:
Jēkabs Nīmanis
un
Justīne Kļava



„Jel, mirkli,
apstājies!”
sauc Jānis Joņevs,
iekārtojies
tik tuvu
Uldim Bērziņam



Ilona Brūvere
novērtē
Kaspara Zemiša
tuvplānu



„Ko zaļai jaunībai
lai saka sirmais?” –
rakstnieki
Inga Žolude,
Valdis Rūmnieks
un Ēriks Hānbergs



Publicists
Egils Zīrnis
klausās,
kā izgatavot
Autora balvu.
Zinātājs –
metālmākslinieks
Arvīds Endziņš

Ziņas



Literatūras pulciņš:
Irina Cigaļska,
Irēna Auziņa,
Maima Grīnberga,
Dace Meiere
un Jānis Ozoliņš



Aiz fotokameras
paslēpies nerunīgs
Gunārs Binde
liedzas izklaidēt
mākslinieku
Ivaru Poikānu



Jānis Ozoliņš
rāda
Dacei Meierei,
uz cik lielām
balvām var cerēt
viņi paši



Režisoru
sarunas –
Laima Žurgina
un
Pēteris Krilovs



Mākslas
pasauli apcer
Ivars Poikāns
un Aija Zariņa



Komponists
Vilnis Šmīdbergs
ieslīdzis sarunā ar
tulkotāju
Olgu Pētersoni



Mākslinieces
Annas Heinrichsones
sejā staro prieks
par māti laureāti



Pusdienotāju:
priekšplānā –
kinorežisors
Romualds Pipars
un rakstītā
vārda meistari
Anete Konste
un Jānis Jonevs



Lielais
Uldis Bērziņš
ar ne mazāk lielās
izdevniecības
„Neputns”
darbiniecēm –
Laimu Slavu
un Elgītu Bērtiņu



Trīs krietni vīri
pirmā numura
bibliotēkā: Edvīns
Raups, Aivars
Eipurs un Egīls
Zīrnis

Justīne Kļava

IESPĒJAMĀS REKONSTRUKCIJAS INSTRUKCIJAS AUTORS

Lai uzrakstītu esēju par to, kā ir būt autoram, sākotnēji vajadzēja noskaidrot, kas vispār ir autors, tāpēc vērsos pēc palīdzības pie interneta resursiem. Saskaņā ar Vikipēdijas sniegto informāciju noskaidroju, ka autors ir fiziska persona, kas rada jaunu darbu, piemēram, raksta grāmatu (rakstnieks), sacer mūziku (komponists), glezno (mākslinieks) vai projektē būves (arhitekts).

Manuprāt, dramaturgs – arods, kuru pati pārstāvu, – īsti nepieder ne pie vienas no minētajām kategorijām. Lieku uzsvāru uz

„manuprāt”, jo Latvijas dramaturgu apmācības jau ilgu laiku virsma diskusija par tēmu – vai dramaturgs ir rakstnieks. Daudzi mani kolēģi sliecas uzskatīt, ka dramaturgs ir rakstnieks, un viņiem ir diezgan labi argumenti, lai savu viedokli pamatotu. Galu galā, tieši tāpat kā rakstnieks, arī dramaturgs izmanto valodu kā darba instrumentu. Atšķirība ir radītā teksta mērķī. Literārs teksts paredzēts lasīšanai. Dramaturģisks teksts, lai arī to ir iespējams lasīt, paredzēts spēlēšanai. Un ne viss, kas uzrakstīts, ir spēlējams, jo, lai cik skaisti teksts būtu uzrakstīts, tā norunāšana nav spēle. Turklāt būtiski, ka pat ne viss, kas uzrakstīts dialoga formā, ir spēlējams. Spēles noteikumi slēpjas nevis teksta formā un pat ne teksta saturā, bet kādā netveramā vienībā ārpus vai aiz paša teksta, kamēr tas kalpo vien kā norāžu kopums, pēc kurām vadīties spēlēt gribētājiem, lai spēle izdosies.

Dramaturga uzdevums ir uzprojektēt tādu stāsta būvi, kuru būtu aizraujoši spēlēt un ko skatītājiem būtu aizraujoši skatīties. Šajā stāsta uzbūvē teksts var būt, bet var arī nebūt klātesošs, kā ir, piemēram, kustību izrādēs. Tieši tāpēc, gribas uzsvērt, dramaturgs ir stāsta uzbūvē autors, bet var nebūt izrādes teksta autors. Spilgtākais piemērs, manuprāt, ir libretists, kurš sadarbojas ar dziesmu teksta autoru, lai radītu kopīgu operas libretu, vai arī dramaturgs, kurš aktieriem spēlēšanai piedāvā situācijas, taču dialogu tekstu aktieri improvizē paši.

Visbiežākās ir situācijas, kurās dramaturgs ir gan stāsta uzbūvē, gan dialogu autors, taču spēle būs veiksmīga ar vienu būtisku nosacījumu – dramaturga darba instrumentu plauktiņā jābūt tādām neko nepasakošām un abstraktām fenomenām kā valodas izjūta. Bet atkal – ar nosacījumu, ka valodas izjūta apzīmē spēju atveidot nevis literāri

pareizu un daiļrunīgu valodu, bet gan valodu, kādā cilvēki sarunājas ikdienā. Taču vēlreiz – uzsvārs ir uz vārda „atveidot”, nevis „nokopēt”, jo ikdienā mēs bieži vien izsakāmiem nesakarīgi un ausij netikami. Dramaturga uzdevums ir radīt valodiskas zīmes, kuras skatītājs atpazīs kā tādas zīmes, kas apzīmē sarunvalodu.

Visu šo pārdomu rezultātā atliek nonākt pie secinājuma, ka dramaturgs ir autors novērojumam, kurā novērojis zīmju kopumu, kuru viņš pats nemaz nav izdomājis. Viņš to ir pamanījis. Dramaturgs pieraksta pat ne pašas ievērotās norādes vai zīmes, bet gan ceļu, kā līdz tām aiziet. Viņu par autoru var dēvēt tikai tāpēc, ka viņš ir nevis vienkārši pamanījis struktūras sev apkārt, bet spējis tās izjaukt, saprast, un kā tās sastāv un kas jādara situācijā, ja kāds cits no jauna vēlētos šo struktūru salikt kopā.

Ir tā, it kā dramaturgs kaut kad sen būtu redzējis cilvēkus spēlējam kādu nesaprotamu galda spēli. Nedz viņš šo spēli ir izdomājis, nedz pārzina tās noteikumus, nedz saprot, kāpēc tā vispār jāspēlē. Kaut kādas apstākļu sakritības dēļ viņš vienkārši ir atradies tuvumā, piefiksējis faktu, ka tāda spēle ir un tajā ir zināmi noteikumi. Pietiekami ilgi dramaturgs ir vērojis šo spēli, kurā pats nav nedz piedalījies, nedz arī pārmijis kādu vārdu ar spēles dalībniekiem. Vai arī, pat ja viņš ir mēģinājis uzsākt sarunu, neviens no spēles dalībniekiem nav spējis paskaidrot, nedz kāpēc šajā spēlē piedalās, nedz kādi ir tās noteikumi.

Pietiekami ilgi dramaturgs ir minējis, kāds varētu būt šīs galda spēles mērķis, kādi varētu būt tās noteikumi un sastāvdaļas. Kad viņam pēc garām un vientulīgām diskusijām pašam ar sevi ir izdevies nonākt pie kāda minējuma, kuru viņš pats atzinis par gana ticamu, balstoties tikai un vienīgi uz veselā saprāta un loģikas apsvērumiem, viņš pieraksta savus minējumus par to, ka, viņaprāt, pasaulē eksistē šāda galda spēle, kura, viņaprāt, sastāv no šādām detaļām, un, viņaprāt, to spēlē šādi un, viņaprāt, tā eksistē tāpēc, ka (iemesls x), un ar šo novērojumu publicēšanu viņš vēlas uzsākt diskusiju par sabiedrībā tik ļoti būtiskajiem jautājumiem – kāpēc eksistē šāda galda spēle, ko šī galda spēle nozīmē mums katram personīgi un ko mums ar to darīt.

Dramaturgs ir dažādu kaut kur ievērotu, kaut kur pamanītu galda spēļu rekonstrukciju instrukciju autors. Viņš pat nav pašas galda spēles rekonstrukcijas autors. Viņš ir šīs rekonstrukcijas instrukcijas autors. Tā ir viņa versija par to, kas būtu jādara, lai šo rekonstrukciju īstenotu. Gribētos iet vēl tālāk un teikt, ka dramaturgs ir iespējamo galda spēļu iespējamo rekonstrukciju autors, jo, ja neviens nemēģinās šo dramaturga izveidoto instrukciju lietot, lai kaut ko patiešām rekonstruētu, tā arī paliks, savu iespējamo izmantošanu gaidot.

Kad beidzot esam noskaidrojuši, tieši kāda veida autors ir dramaturgs, kāda cita vai citu konstruētas konstrukcijas rekonstrukcijas iespējamās instrukcijas autors, tad nu varam atbildēt uz jautājumu, kā tas ir – būt šādam autoram?

Ļoti grūti.



Eseja nolasīta
Autoru pusdienās
2018. gada 23. aprīlī

2018. gada 29. maija kopsapulce

Biedrības kopsapulce sanāca AKKA/LAA birojā, klātesot arī vairākiem aģentūras darbiniekiem un LR Kultūras ministrijas vecākajai juriskonsultei Lindai Zommerei – biedrību uzraugošās institūcijas pārstāvei. Kopsapulcē piedalījās 22 no 299 AKKA/LAA biedriem, un 4 biedri bija pārstāvēti uz pilnvaras pamata. 24. aprīlī sasauktā kopsapulce nebija lemttiesīga kvoruma trūkuma dēļ, tāpēc tika sasaukta atkārtoti, atbilstoši Biedrību un nodibinājumu likuma prasībām jau lemttiesīga, jo bija ieradušies vairāk nekā divi biedri.

Darba kārtībā – izpilddirektores Ineses Paklones ziņojums par AKKA/LAA darbu 2017. gadā, prezidents Valdis Muktupāvels atskatījās uz AKKA/LAA padomes veikumu aizritējušā gada laikā. Pirmo reizi gan izpilddirektore, gan padome nāca klajā ar t.s. atklātības ziņojumu: saskaņā ar Autortiesību kolektīvā pārvaldījuma likumu jau nākamajā gadā tāda prakse būs obligāta – tā ieviesta, lai novērstu mantisko tiesību kolektīvā pārvaldījuma organizācijas vadības iespējamu atrašanos interešu konfliktā. Ziņojumā kopsapulcei iekļaujama informācija par:

- visām savām interesēm kolektīvā pārvaldījuma organizācijā;
- atalgojumu vai jebkāda cita veida labumiem, kas iepriekšējā finanšu gadā saņemti no kolektīvā pārvaldījuma organizācijas;

- atlīdzību, kas iepriekšējā finanšu gadā saņemta no kolektīvā pārvaldījuma organizācijas kā tās pārstāvētam autortiesību subjektam;
- faktisku vai iespējamu konfliktu starp personīgajām interesēm un kolektīvā pārvaldījuma organizācijas interesēm vai starp saistībām pret kolektīvā pārvaldījuma organizāciju un saistībām pret trešajām personām.

Padomnieks Ingus Ulmanis kopsapulcei vēstīja par padomes nākotnes iecerēm un prioritātēm. Svarīgākais – turpināt efektīvi izmantot sekmīgi izstrādātās AKKA/LAA vienotās informācijas sistēmas (AVIS) potenciālu. Piemēram, autoram būtu svarīgi savā vietnes profilā ērti pārskatīt gada atskaiteis – lai kā bankā vari sekot līdzi savu ienākumu dinamikai arī ilgtermiņā. Otrs – turpat vajadzētu iekļaut arī viegli atrodamu, vienkāršu skaidrojumu ne īpaši izprotamiem terminiem: kas tā par nesēja atlīdzību, kas tiek saprasts ar mehānisko ierakstu; jāatceras, ka atlīdzība var būt dalāma starp dziesmas komponistu/komponistiem, teksta autoru/autoriem un aranžētāju/aranžētājiem, cik lielu atlīdzību autors saņems par vienas dziesmas atskaņošanu radio, televīzijā utt.

Pie aktuālajiem jaunumiem Ulmanis minēja arī plānu no š.g. 1. septembra licenciātiem/izmantotājiem nodrošināt iespēju atskaņotās mūzikas programmas aizpildīt tiešsaistē, vajadzīgo darbu

sameklējot AKKA/LAA muzikālo darbu datubāzē. Tas dotu iespēju drīzāk izmaksāt atlīdzību autoriem, jo ietaupītu laiku programmas ievadē un novērstu datu neprecizitāti. Pieeja datubāzei paredz autorizāciju, jo tiek aizpildīts dokuments – programma. Savukārt no decembra varētu sākt strādāt muzikālo darbu meklētājs, SEARCH programma, kas būtu lietojama jebkuram interesentam.

Diskusijas lielākoties izvērtās par diviem jautājumiem – ko darīt, lai vairotu darbu autoru interesi kļūt par AKKA/LAA biedriem un pašus biedrus rosinātu aktīvāk piedalīties biedrības darbos. Otrs – sevišķi mūzikas autoriem tik aktuālais jautājums, kā sekmīgi pārvaldīt tiesības saņemt atlīdzību par darbu izmantojumu tiešsaistē. Pagaidām risinājums nav saredzams – tehnoloģijas skrien pa priekšu regulējumam. Taču AKKA/LAA Dokumentācijas un sadales nodaļas vadītāja Anīta Sosnovska norādīja, ka „taisnīga atlīdzība par mūzikas izmantojumu tiešsaistē ir ne tikai mūsu, bet arī ES un pasaules problēma, tā ir pasaules autoru organizāciju dienaskārtībā. Mēs paši strādājam kopā ar Igauniju un Lietuvu, kaut pat visas trīs Baltijas valstis kopā nav lielajām tiešsaistes platformām ievēribas cienīgs tirgus.”

Ieva Kolmane,

AKKA/LAA KI fonda sabiedrisko attiecību speciāliste

Kā mūzikai klājas internetā?

Ingus Ulmanis jautā izpilddirektores vietniecei un Dokumentācijas un sadales nodaļas vadītājai Anītai Sosnovskai

I. Vai AKKA/LAA licencē interneta vietnes, un kas to dara?

A. Interneta licencēšana ir AKKA/LAA Mediju nodaļas pārziņā. Tās vadītājs ir Reinis Norkārklis.

I. Kā tiek iekasēta atlīdzība no starptautiskajiem interneta medijiem?

A. Atlīdzību iekasē, balstoties uz licenci, kuru starptautiskās interneta vietnes parasti slēdz par visu Baltijas reģionu ar vienādiem nosacījumiem, taču katra organizācija paraksta savu individuālu līgumu. Nauda aiziet vispirms uz Dānijas kompāniju *NMP*, kas atlīdzību sadala saskaņā ar programmām, un tad reizi ceturksnī sadalīto pārsūta katrai autoru organizācijai.

I. Kas tā ir par dāņu starpnieku kompāniju NMP, ar kuru AKKA/LAA strādā?

A. Kompānija, kura visai Skandināvijai un Baltijai sadala ārzemju interneta vietņu naudu, saucas *Network of Music Partners*. Tā ir servisa kompānija, nevis autoru organizācija, un to ir dibinājis Ziemeļvalstu autortiesību birojs – *NCB*, kas savukārt pieder Skandināvijas valstu autoru organizācijām, un Lielbritānijas autoru organizācija *PRS* jeb Publiskā izpildījuma organizācija.

I. Kāda ir atlīdzība autoriem no lielākajām interneta mūzikas vietnēm?

A. Atlīdzība diemžēl nav liela. Piemēram, par straumēšanu no *Spotify* aprēķinātā atlīdzība atkarībā no dažādiem samaksas veidiem atšķiras un konkrētiem AKKA/LAA darbiem ir sekojoša:

PIEMĒRS	Izmantojuma reizes: 7256, autora daļa darbā: 50%, atlīdzība: 1.36 EUR
	Izmantojuma reizes: 1890, autora daļa darbā: 50%, atlīdzība: 0.34 EUR
	Izmantojuma reizes: 5790, autora daļa darbā: 50%, atlīdzība: 1.10 EUR

I. Kā iTunes aprēķina atlīdzību?

A. Atlīdzība atkarīga no lietotāja samaksas veida, no ievietoto reklāmu skaita un samaksas. Piemēram, par no *iTunes* straumētam AKKA/LAA darbam aprēķinātā atlīdzība:

PIEMĒRS	Izmantojuma reizes: 45, autora daļa darbā: 33,33%, atlīdzība: 0.03 EUR
---------	--

Par no *iTunes* lejupielādētiem AKKA/LAA darbiem iekasētā atlīdzība:

PIEMĒRS	Cena: 0.80 EUR par 1 lejupielādi, autora daļa darbā: 50%, atlīdzība: 0.01 EUR
	Cena: 0.04 EUR par 1 lejupielādi, autora daļa darbā: 50%, atlīdzība: 0.00 EUR

2017. gadā izmaksātā atlīdzība/nodokļi/faktiskie izdevumi (EUR)

Izmaksātā atlīdzība tiesību īpašniekiem Latvijā 2 065 947	Izmaksātā atlīdzība tiesību īpašniekiem ārvalstīs 2 218 716	Faktiskie izdevumi 930 726
Nodokļi valsts budžetā 438 330	Nodokļi valsts budžetā 404 310	

Faktiskie izdevumi (EUR)

Darba algas – bez nodokļiem 405 755	Uzkrājumi programmatūras izveidei 50 000
Darba aizsardzība, veselības apdrošināšana, uzkrājumi atvaļinājumiem 154 333	Juridiskie pakalpojumi 49 936
Biroja uzturēšana – pamatlīdzekļi, biroja tehnika, sakari, kancelejas preces, reprezentācija 127 085	Komandējumi, dalības maksas starptautiskajās organizācijās, maksa par starptautiskajām datubāzēm 60 083
Semināri, informācijas iegāde, pētījumi 25 409	Īpašuma uzturēšana, remonts, komunālie pakalpojumi u.c. 32 020
Zaudējumi no valūtas kursu svārstībām 26 266	Valsts sociālās apdrošināšanas iemaksas 250 310
Iedzīvotāju ienākuma nodoklis 146 471	Riska nodeva 161 7368
Nekustamā īpašuma nodoklis 161 7368	

Par legālu saturu

Biedrību „Par legālu saturu!” 2015. gada 7. oktobrī dibināja TV pakalpojumu sniedzēji un audiovizuālā satura ražotāji: SIA „Lattelecom”, SIA „Baltcom”, ĀKF ”AS TV PLAY BALTICS LATVIJAS FILIĀLE” un SIA „Baltijas Mediju Alianse”. Šobrīd biedrībā kopā ir 14 biedri – SIA „Lattelecom”, SIA „Baltcom”, ĀKF ”AS TV PLAY BALTICS LATVIJAS FILIĀLE” un

SIA „Baltijas Mediju Alianse”, SIA „Forum Cinemas”, Latvijas Izpildītāju un Producentu Apvienība (LaIPA), „Cinamon Holding” OOO, SIA „Acme Film”, „Wide Media” LLC, SIA „Dautkom TV”, SIA „OSTKOM”, „SES ASTRA AB”, SIA „Bite Latvija” un kopš 2018. gada februāra arī AKKA/LAA – par iestāšanos biedrības padome nobalsoja 15. februāra sēdē. Darboties šajā biedrībā nozīmē solidarizēties ar tiem

telekomunikāciju tirgus dalībniekiem, kas aktīvi vērsās pret TV un filmu izplatīšanu bez ražotāja vai piegādātāja atļaujas.

Jauns pētījums: drošās zonas princips kropļo mūzikas tirgu

ASV Teksasas universitātes profesors, intelektuālā īpašuma ekonomikas speciālists Stens Liebowics (*Stan Liebowitz*) izpētījis t.s. drošās zonas (*safe harbour*) principa ietekmi

ne tikai interneta vietnēs, kuru saturu veido lietotāju augšupielādes, bet arī mūzikas tirgū tā plašākajā izpratnē.

Drošās zonas principu autortiesību likumos ieviesa 20. gadsimta deviņdesmito gadu vidū, tā mērķis bija pasargāt interneta pakalpojumu sniedzējus no atbildības par pārkāpumiem gadījumos, kad aizsargātu tiesību īpašniekiem, turklāt tas kropļo konkurenci interneta

nozīmē, ka pārkāpuma nav, ja pakalpojuma sniedzējs nelegālo saturu operatīvi padarījis nepieejamu, kolīdz saņemta tiesību īpašnieka pretenzija.

Tolaik gan vēl nebija parādījušās „YouTube” līdzīgas vietnes, kuru saturu pilnā mērā nodrošina tieši lietotāju augšupielādes, un drošās zonas princips ļauj tām izvairīties no pienākuma maksāt taisnīgu atlīdzību visiem gājušās uz priekšu, un likums nedrīkst palikt iepakā.”

I. Vai mazais tirgus Baltijai kopā ir papildu apgrūtinājums, lai saņemtu autoratlīdzību no pasaules interneta „lielajiem”?

A. Jā, mazs tirgus nenodrošina lielu apgrozījumu. Ir maz reklāmu, un šo reklāmu potenciālo skatītāju ir maz. Ir maz iedzīvotāju un maz mūzikas klausītāju, kuri gatavi maksāt par klausīšanos.

I. Ar kuru no lielajām vietnēm iet vislabāk?

A. Visvairāk sagaida, bet vismazāk saņem no *YouTube*. Iespējams, ka lielāku atlīdzību saņem tie, kuru darbi ievietoti ar agregatora palīdzību, tas darbu ievieto atbilstoši vietnes prasībām, kur nolasās darba tiesību īpašnieki un sadali izdara pati vietne. *YouTube* salīdzinājumā ar saviem ieņēmumiem maksā vismazāk, pārējās vietnes maksā vairāk, lai gan vietņu ieņēmumi nav salīdzināmi. Attiecībā uz internetu visām autoru organizācijām ir vienas un tās pašas problēmas.

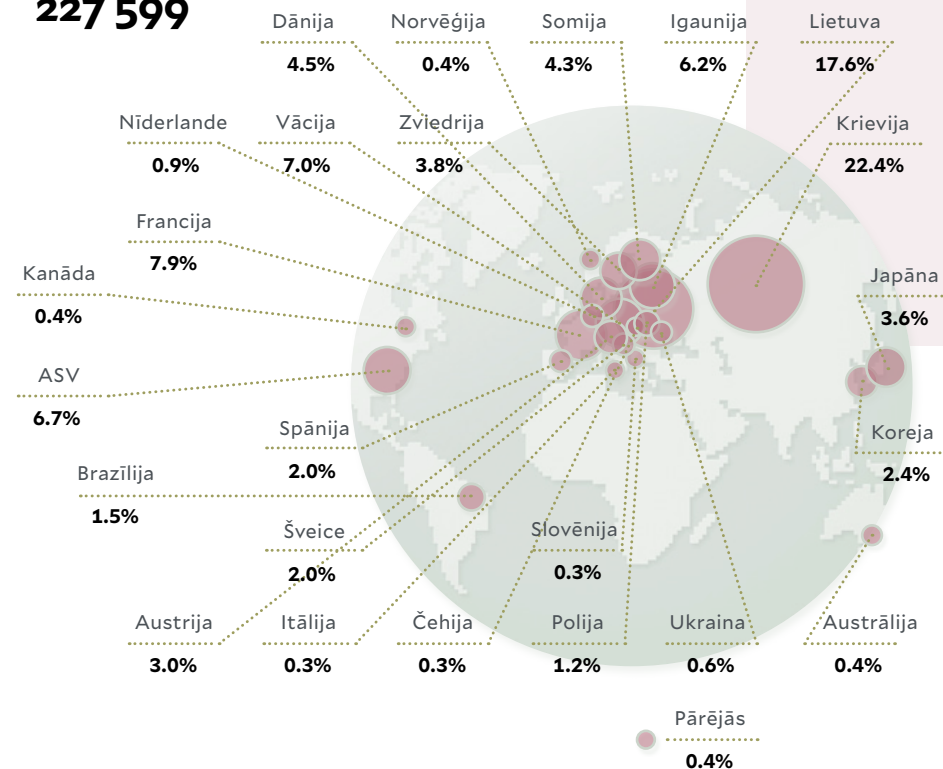
Mūsu Mediju nodaļa labi atsaucas par *Spotify*, kam ir ļoti pragmatiska pieeja: ja pats maksā, vari izvairīties no reklāmas, ja nemaksā – rēķinies ar reklāmu. No reklāmas un klausītāju skaita vai no maksātāja par produktu viņi arī aprēķina atlīdzību.

pakalpojumu sniedzēju tirgū – neizdevīgākās pozīcijās izrādās citi tiešsaistes pakalpojumu sniedzēji, tādi kā „Spotify” vai „Apple Music”. Komentējot Liebovica pētījumu, Starptautiskās autoru un komponistu biedrību konfederācijas (*CISAC*) ģenerāldirektors Gadi Orons norādījis, ka „autori ir pelnījuši 21. gadsimtam atbilstošus likumus. ./.” Tehnoloģijas ir gājušas uz priekšu, un likums nedrīkst palikt iepakā.”

Latvijas autoriem no ārzemēm 2017 (%)

Summa (EUR)

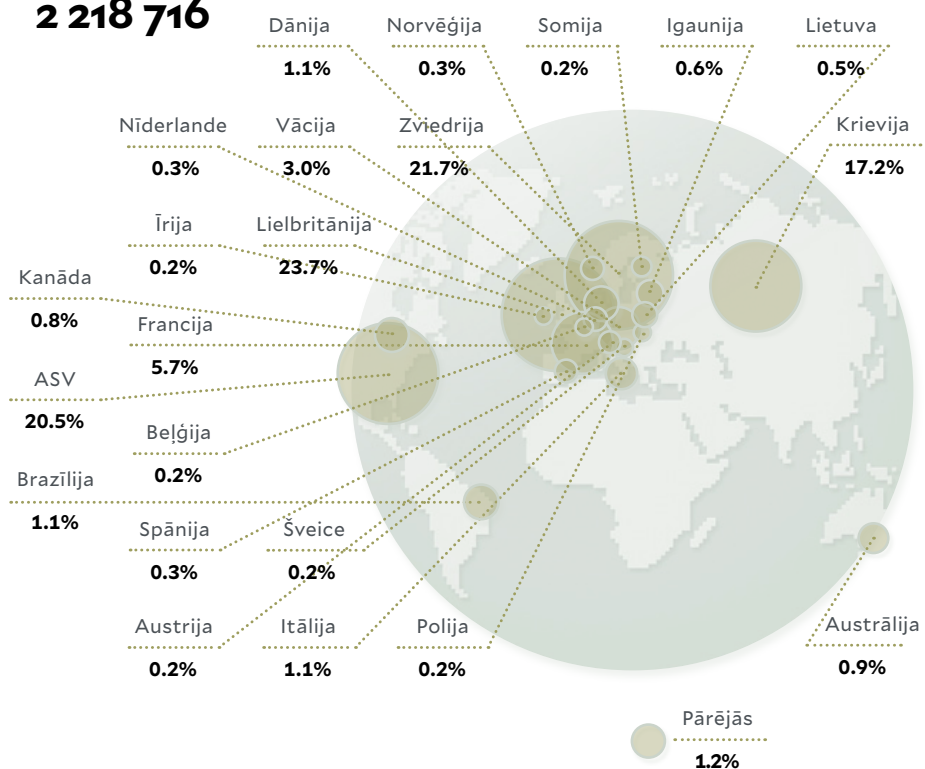
227 599



Ārvalstu autoriem no Latvijas 2017 (%)

Summa (EUR)

2 218 716



Inese Paklone,
AKKA/LAA izpilddirektore

Pārskats par darbu 2017. gadā

Patlaban jau strādājam 25. gadu, iepriekšējos gados autoriem kopumā esam iekasējuši 80 miljonu eiro, un pagājušais – 2017. gads mums ir bijis rekordgads, visbagātīgākais mūsu vēsturē. Par to priecājamies, ar to lepojamies.

2017. gadā kopējā savāktā autoratlīdzība bija 6,52 miljoni eiro, par 1,1% vairāk nekā 2016. gadā.

96,82% no atlīdzības kopējā apjoma veido autoriem savāktā atlīdzība, bet 3,18% no tās saņēma blakustiesību īpašnieki.

Lielākās autoratlīdzības summas iekasētas par muzikālo, dramatisko un audiovizuālo darbu lietojumu, arī par Latvijas autoru darbu izmantojumu ārvalstīs.

Par muzikālo, literāro un horeogrāfisko darbu izmantojumu publiskā izpildījumā

2017. gadā iekasēti 2 582 220 EUR, tajā skaitā 2 387 998 EUR par mūzikas izpildījumu koncertos un publiskās vietās, 127 128 EUR par mūzikas publisko izpildījumu, demonstrējot filmas, un 67 094 par muzikālo darbu izmantojumu iestudējumos. Iekasētās autoratlīdzības pieaugums attiecībā pret 2016. gadu ir 3,3%.

Nozīmīgākais segments muzikālo darbu publiskā izpildījuma jomā ir darbu izmantojums koncertos un festivālos. 2017. gads iezīmējās ar diviem megakoncertiem Lucavsālā – „Red Hot Chili Peppers” un „Foo Fighters”. Nacionālo izpildītājmākslinieku koncertu grupā prevalē Dons divos pilnībā izpārdotos koncertos „Arēnā Rīga”.

Tradicionāli lielākos autoratlīdzības maksājumus veica „Positivus” festivāls 2017, Liepājas „LMT Summer Sound” un Laimas Vaikules festivāla „Jūrmala Randevu” rīkotāji. Tomēr kopumā piedāvāto festivālu skaitam un blīvumam raksturīga katras konkrētās norises apmeklētāju skaita samazināšanās.

Darbietilpīga gan licencēšanas, gan sadales ziņā bija Rīgas Tūrisma un attīstības biroja organizētā 3. Eiropas koru olimpiāde un Nāciju Grand Prix Rīga 2017. Konkurss 10 dažādās kordziedāšanas kategorijās, čempionu un draudzības koncertos koncertzālēs un parkos starptautisko repertuāru izpildīja vairāk nekā 150 kore no visas pasaules, kopā pārstāvēt 39 valstis.

Ziņojums nolasīts
AKKA/LAA
2018. gada 29. maija
kopsapulcei

2017. gadā par autoru darbu izmantojumu pašvaldību kultūras/tautas namu rīkotos koncertos, deju vakaros, diskotēkās iekasētā autoratlīdzība saglabājās iepriekšējo gadu apmērā. Kultūras centru skaitā pēdējos gados nav būtisku izmaiņu – to ir 550. Centru iesniegtajā informācijā par kultūras norisēm joprojām vērojams, ka pasākumu auditorija sarūk, – tas skaidrojams ar iedzīvotāju skaita samazināšanos pēdējos gados valstī kopumā.

Izklaides sektorā – mūzikas klubos, naktsklubos un diskotēkās – jau vairākus gadus nostiprinājusies prakse atteikties no ieejas maksas (biļetēm). Šajā segmentā licencēto objektu skaits ir palicis iepriekšējo gadu līmenī, bet klubi par pasākumu maksā tikai autoratlīdzības minimumu.

2017. gadā palielinājusies mūzikas autoriem iekasētā atlīdzība par mūzikas publisko izpildījumu, demonstrējot filmas. Palielinājies vietējo filmu demonstrēšanai izsniegto licenču skaits. Pieaudzis valsts finansējums kino nozarei, un attiecīgi palielinājies Latvijas filmu īpatsvars kinoteātru repertuāros. Filmu programma „Latvijas filmas Latvijas simtgadei” paredz 16 pilnmetrāžas filmu izveidi, no kurām pirmās tika demonstrētas jau 2017. gadā.

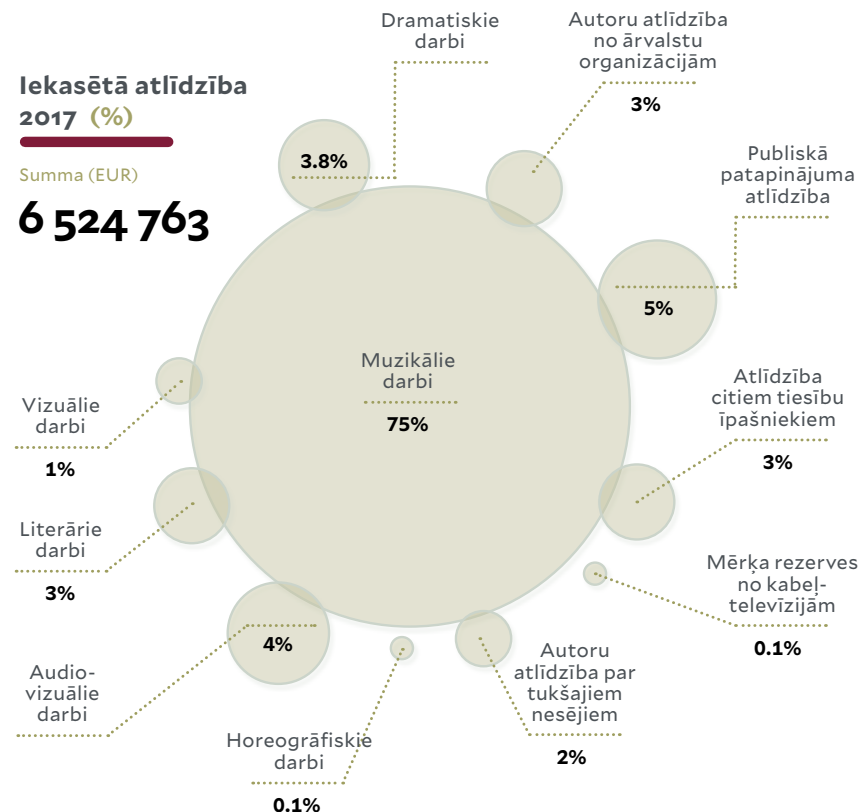
2017. gadā restorānu, tirdzniecības zāļu un pakalpojumu sniegšanas nozarē kopējais licencēto objektu skaits saglabājies iepriekšējo gadu līmenī. AKKA/LAA iegulda daudz laika jaunatvērtu objektu identificēšanai un ar licenču izsniegšanu saistītajam izskaidrošanas darbam. Šajās nozarēs valda liela konkurence, un, tāpat kā iepriekšējā gadā, no jaunos objektos noslēgtajiem līgumiem 9% ir pārtraukti gada laikā. Iepriekšējo gadu līmenī saglabājas pēc AKKA/LAA iniciatīvas pārtraukto licenču līgumu skaits, kad ir konstatēts, ka ar Valsts ieņēmumu dienesta lēmumu ir apturēta uzņēmuma saimnieciskā darbība vai pasludināts maksātnespējas process.

2017. gadā Muzikālo darbu nodaļa turpinājusi pilnveidot licencēšanas procesa vadību, kas dod iespēju ekonomēt licencēšanas procesa pārvaldījuma izmaksas. Trijos segmentos –

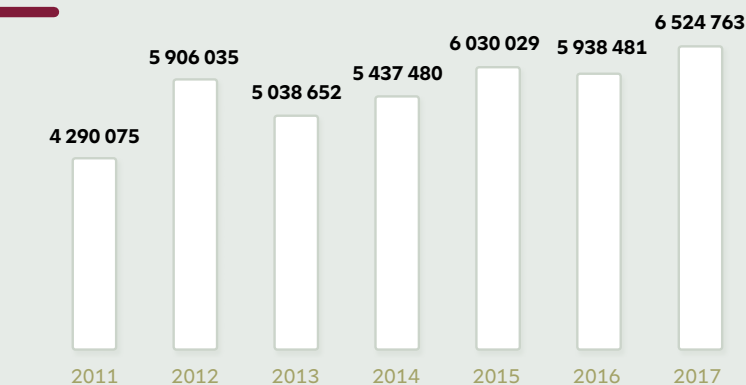
Iekasētā atlīdzība 2017 (%)

Summa (EUR)

6 524 763



Iekasētās atlīdzības summas 2011–2017 (EUR)



2017. gadā kopējā savāktā autoratlīdzība bija 6,52 miljoni eiro, par 1,1% vairāk nekā 2016. gadā. 96,82% no atlīdzības kopējā apjoma veido autoriem savāktā atlīdzība, bet 3,18% no tās saņēma blakustiesību īpašnieki.

veikalu, sabiedriskās ēdināšanas un pakalpojumu sniegšanas

sektoros – turpinām piedāvāt beztermiņa licences. 2017. gadā šiem uzņēmumiem ir racionalizēta pieteikumu iesniegšanas forma, nodrošinot tā elektronisko iesniegšanu vienlaikus gan AKKA/LAA, gan blakustiesību biedrībā LaIPA. No 2014. gada 1. janvāra licencēšanas process pilnībā tiek realizēts AVIS jeb AKKA/LAA vienotās informācijas sistēmā, kas ļauj izsekot darbu lietotāju nodrošinājumam ar licencēm un arī kontrolēt katra konkrēta pasākuma licencēšanu.

Audiovizuālo darbu nodaļa pārvalda pašmāju filmu izmantojumu publiskā izpildījumā, raidīšanu, publiskošanu, padarot tās pieejamas tiešsaistē, un reproducēšanu (ieskaitot fragmentu iekļaušanu jaunos audiovizuālos darbos). 2017. gadā nodaļa kopumā iekasēja 56 327 EUR, kas ir par 11% vairāk nekā iepriekšējā gadā, pārsniedzot arī plānotos ieņēmumus. Vislielākais kāpums par 13 837 EUR jeb 51% attiecas uz atlīdzību par filmu raidīšanu. Tas daļēji skaidrojams ar to, ka pēc autoriem labvēlīga sprieduma „Rīgas kinostudijas” lietātā mums ir izdevies vienoties ar Latvijas Televīziju, ka tā pakāpeniski samaksās atlīdzību par apvienības „Telefilma-Rīga”

Ziņas

filmu demonstrēšanu kopš 2009. gada. 2017. gada nogalē tika saņemta pirmā daļa no šīs atlīdzības, kas pilnībā tiks samaksāta 2018. gadā.

Mediju nodaļa administrē muzikālo darbu izmantojumu elektroniskajos plašsaziņas līdzekļos (radio un televīzijas programmās), t.i., to raidīšanu un izplatīšanu kabeļtelevīzijās un slēgtās interneta protokola televīzijās, tāpat arī to reproducēšanu nesējos un izmantojumu tiešsaistē. 2017. gadā no elektroniskajiem plašsaziņas līdzekļiem kopumā iekasēti 2 578 486 EUR, kas ir par 510 470 EUR jeb 25% vairāk nekā iepriekšējā gadā. Šāds kāpums ir noticis, pateicoties 644 732 EUR atlīdzībai, kas ar Augstākās tiesas spriedumu tika piedzīta no Latvijas Televīzijas par autoru darbu izmantošanu laikā no 2005. līdz 2008. gadam. Ja atskaitām tiesas ceļā saņemto atlīdzību un runājam tikai par aktuālo izmantojumu, par 139 000 EUR ir samazinājusies atlīdzība, kas samaksāta par muzikālo darbu raidīšanu komerctelevisijās, kas turpina iepriekšējā gadā iezīmējušos tendenci, taču jau mazākā apmērā. Latvijas Televīzijas maksājumi par muzikālo darbu raidīšanu 2017. gadā ir palikuši iepriekšējā gada līmenī, kamēr

Licencēšanas process pilnībā tiek realizēts AVIS jeb AKKA/LAA vienotās informācijas sistēmā, kas ļauj izsekot darbu lietotāju nodrošinājumam ar licencēm.

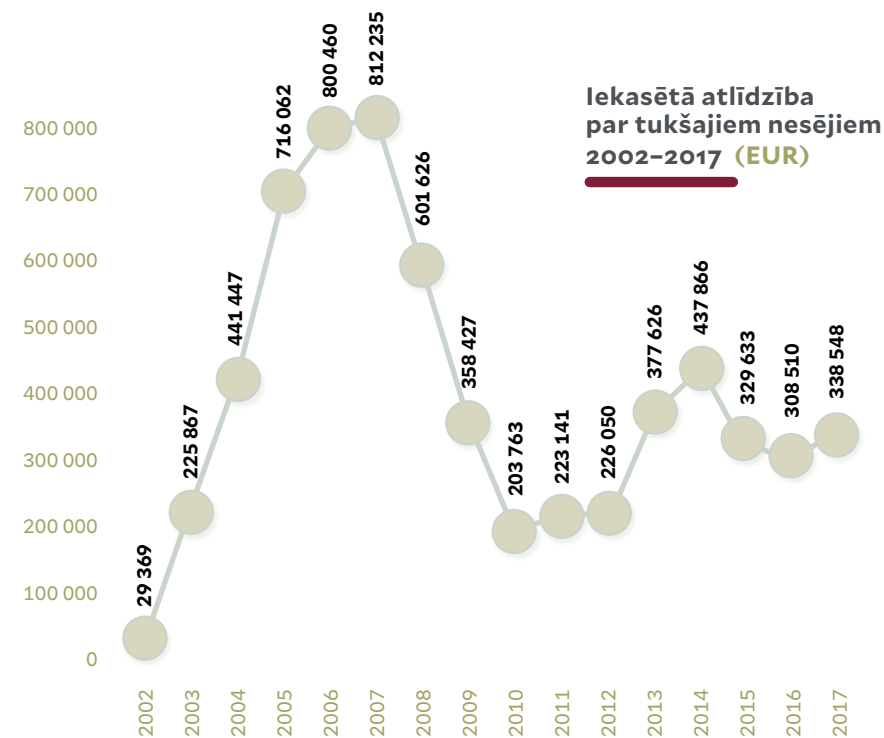
Latvijas Radio gada maksājums ir pieaudzis par aptuveni 20 000 EUR. Tāpat turpināja pieaugt atlīdzība, ko maksā par darbu izplatīšanu kabeļtelevīzijās un slēgtās interneta protokola televīzijās, taču joprojām nav sasniegts līmenis, kas uzskatāms par pienācīgu, jo SIA „Lattelecom” turpina nemaksāt atlīdzību par darbu izmantojumu Virszemes televīzijā. Pagaidām nav izdevies par licences līgumu vienoties ar „*All Media Latvia*” (bijušais „TV3 Latvia”) un LNT, taču ir cerības to izdarīt 2018. gadā.

Salīdzinot ar 2016. gadu, 2017. gada **ieņēmumi no muzikālu darbu reproducēšanas** ir kritušies par 10%. Ieņēmumu kritums galvenokārt ir vērojams fizisko nesēju (CD/DVD/LP) sektorā – 2017. gadā tas bija 27%. Fiziskie nesēji ilgstoši nodrošināja gandrīz pusi no reproducēšanas atlīdzības kopējā apgrozījuma. Šobrīd daudzi mākslinieki izdod savus albumus tikai digitālajā vidē, piedāvājot tos lejuplādēt vai straumēt straumēšanas servisos.

Neliels 4% kāpums ir redzams reproducēšanā DJ profesionālām vajadzībām un arī tiešsaistes licencēm, kas 2017. gadā ir pieaudzis par 3%, lielākoties pateicoties noslēgtajam līgumam ar „*All Media Latvia*” par TV3 Play, a/s LMT par „LMT Straumi”, Latvijas Televīziju par *LSM.lv* saturu un „*Super FM*”.

Literāro un dramatisko darbu nodaļa izsniedz licences un iekasē autoriem atlīdzību gan par literāro darbu publicēšanu, reproducēšanu, raidīšanu un izmantojumu internetā, gan dramatisko darbu lietojumu. Nodaļa licencē arī muzikālo darbu publicēšanu jeb nošu izdošanu un šāda veida izmantojumu internetā. Savukārt, izsniedzot atļaujas autoru darbu izmantojumam iestudējumos, tiek licencēts ne tikai tekstu (lugas, literārie darbi), bet arī muzikālo darbu (speciāli rakstīta mūzika un jau esoši muzikāli darbi), horeogrāfisku darbu un scenogrāfisku darbu (scenogrāfija un kostīmi) izmantojums teātru iestudējumos, tāpat arī šo iestudējumu ieraksts un raidīšana. Nodaļa iekasē autoratlīdzību arī par horeogrāfisko darbu raidīšanu televīzijā. Literāro un muzikālo darbu izdevējiem nodaļa pagājušogad izsniegusi 134 licences,

Ziņas



kas ir nedaudz mazāk nekā 2016. gadā, kad tika izsniegta 141 licence. Salīdzinot no grāmatu izdevniecībām un preses izdevējiem savāktās atlīdzības dinamiku pēdējo divu gadu laikā, vērojams iekasētās autoratlīdzības kāpums – 2016. gadā tika iekasēts 21 000 EUR, bet 2017. gadā – 28 730 EUR (attiecīgi – par literāro darbu publicēšanu 24 844,67 EUR, bet par muzikālo darbu publicēšanu – 3 888,40 EUR).

Kopumā teātriem 2017. gadā izsniegtas 402 licences, iekasēti 300 518 EUR (par dramatiskajiem darbiem 233 424 EUR un par muzikālajiem darbiem iestudējumos – 67 094 EUR). Izsniegto licenču un iekasētās autoratlīdzības apjomā joprojām nozīmīgs ir arī ārvalstu autoru darbu izmantojums. Esam izsnieguši licences gan Francijas, gan Itālijas un Krievijas autoru darbu izmantojumam mūsu teātros, un vairāku autoru, piemēram, Astrīdas Lindgrēnes darbu izmantojuma atļaujas tikušas pagarinātas. Joprojām daļa autoru izvēlas ar teātriem slēgt tiešos līgumus, neizmantojot AKKA/LAA starpniecību. Teātru aprītē ienākuši arī vairāki jauni autori, kas izvēlējušies neslēgt līgumu ar AKKA/LAA, uzskatot, ka savu darbu izmantojumu spēj sekmīgi pārvaldīt paši. Nopietns darbs tiek veikts ar Latvijas neatkarīgajiem teātriem un amatierteātriem, regulāri sekojot medijos pieejamajai informācijai par iestudējumiem un kontrolējot iesniegtās atskaites.

2017. gadā, turpinoties sadarbībai starp Latvijas Televīziju un Borisa un Ināras Teterevu fondu, vērojams arī plašs dramatisko darbu izmantojums televīzijā, vispirms veidojot teātra iestudējumu ierakstu arhīvu, – izsniegtas 26 iestudējumu ierakstu licences un iekasēti 5 158 EUR.

Par dramatisko darbu raidīšanu televīzijā un radio iekasēti 12 601 EUR, par literārajiem darbiem – 518 EUR, par horeogrāfiskajiem darbiem – 4 580 EUR. Gan dramatisko, gan horeogrāfisko darbu izmantojums ir pieaudzis, līdz ar to iekasēta lielāka atlīdzība nekā 2016. gadā. Pagājušajā gadā tika licencēts arī speciāli veidots Ingas Ābeles „Klūgu mūka” radiolasijums 19 daļās.

Pagājušajā gadā parādījās jauni projekti autoru darbu izmantojumam internetā, daļa no tiem saistīti ar gaidāmo valsts simtgadi. Portāla DELFI veidotajā projektā „Vaidelote” tika izmantoti arī literārie darbi, vairāki projekti paredzēti dziedāšanas tradīciju popularizēšanai, izmantojot arī nošu un dziesmu tekstu ievietošanu internetā. Papildinājās sabiedrības „TILDE” izveidotais literāro darbu piedāvājums skolām. AKKA/LAA pārstāvēto autoru literāro darbu izmantošanai internetā tika izsniegtas 15 licences, iekasēti 1 275 EUR. Vērojams, ka par internetā pārdotajām grāmatām ieņēmumi nav pārāk lieli. Turpinās darbs pie autoru noslēgto līgumu papildināšanas ar interneta tiesību pārvaldību, jo daļa autoru šo jomu vēl nav uzticējuši AKKA/LAA.

Vizuālo darbu nodaļa pārvalda vizuālo un fotogrāfisko darbu plašo un daudzveidīgo izmantojumu – reproducēšanu publikācijās dažādos iespaidos (grāmatās, preses izdevumos, brošūrās, izstāžu katalogos utt.), reproducēšanu plakātos, uz dažādiem materiāliem, datu nesējos, filmās, arī reprodukciju izmantojumu iestudējumos, demonstrēšanu televīzijā un publiskošanu internetā.

Vizuālo un fotogrāfisko darbu autoriem 2017. gadā savāktā atlīdzība ir 77 300 EUR – par 26% vairāk nekā iepriekšējā gadā.

Mainījušies vietām izmantojuma veidi, no kuriem mākslinieki gūst lielāko atlīdzību, un pārliecinoši palielināties vizuālo darbu tālākpārdošanas apjoms – par 30%. Izdevniecības publicē darbus gan presē, gan grāmatās. Saistībā ar e-grāmatu piedāvājumu turpina samazināties drukāto, papīra formātā izdoto grāmatu tirāža, līdz ar to arī autoratlīdzība – pērn par vairāk nekā 35%. Televīzijā tiek demonstrēti arvien vairāk darbu, un atlīdzība palielinājusies par 14%. Palielinājusies arī atlīdzība par vizuālo darbu izmantojumu internetā – pērn tie bija 1 704 EUR, kas ir par 60% vairāk nekā 2016. gadā.

Pašmāju autoru vizuālos un fotogrāfiskos darbus plaši izmanto arī ārzemēs – 2017. gadā 14 890 EUR saņemti un sadalīti par izmantojumu internetā un kabeļtelevīzijās. Tie autori, kuri saņem atlīdzību par darbu demonstrēšanu televīzijā, turpina saņemt arī daļu no kabeļtelevīzijām iekasētās atlīdzības un nesēju atlīdzības.

Par 2016. gada **publisko patapinājumu** no valsts budžeta saņemti 303 754 EUR.

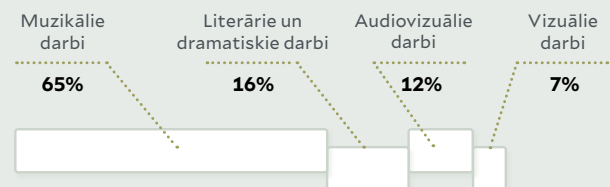
2017. gadā publiskā patapinājuma atlīdzības saņemšanai pieteicās 36 jauni autori. Par saviem jaunajiem darbiem informāciju sniedza 32 AKKA/LAA autori un 85 autori, kas patapinājuma atlīdzību pieteicās saņemt iepriekšējos gados.

Par grāmatām, notīm, fonogrammu un filmu kopijām, kas 2016. gadā izsniegtas Latvijas bibliotēkās, tika sadalīti 263 919,70 EUR, no tiem 261 188,17 EUR – autoriem un 2731,53 EUR – blakustiesību īpašniekiem. Atlīdzību, pamatojoties uz 138 bibliotēkās un bibliotēkas filiālēs apkopotajiem izsnieguma datiem, saņēma 1926 autori vai viņu mantinieki.

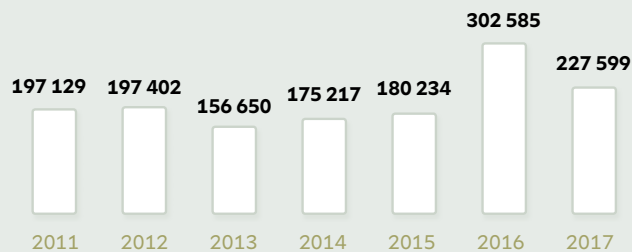
Kopš 2002. gada AKKA/LAA **autoriem, izpildītājiem, fonogrammu un filmu producentiem iekasē atlīdzību par tukšajiem materiālajiem nesējiem un reproducēšanai izmantotajām iekārtām**, ja tās paredzēts izmantot personīgām vajadzībām. Šo atlīdzību maksā lāzeru disku, kompaktdisku, minidisku un visu veidu datoru ievēdēji.

2017. gadā, ieskaitot iepriekšējo gadu avansus, iekasēta par 9,7 % lielāka nesēju atlīdzība nekā 2016. gadā – 338 548 EUR autoriem un blakustiesību īpašniekiem. Atlīdzība blakustiesību īpašniekiem par publisko patapinājumu bibliotēkās, tukšajiem materiālajiem nesējiem un reproducēšanai izmantotajām iekārtām pārskaitīta Latvijas blakustiesību organizācijām tālākai sadalei konkrētiem tiesību īpašniekiem.

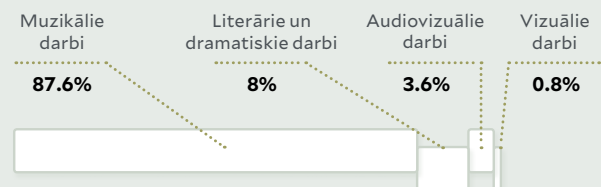
Latvijas autoriem no ārzemēm pa darbu veidiem 2017 (%)



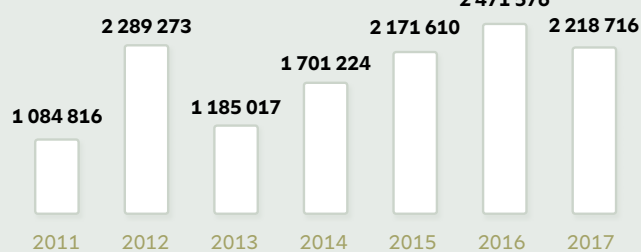
Latvijas autoriem no ārzemēm 2011–2017 (EUR)



Ārvalstu autoriem no Latvijas pa darbu veidiem 2017 (%)



Ārvalstu autoriem no Latvijas 2011–2017 (EUR)



Mūsu biedrības **Sadales un dokumentācijas nodaļa** 2017. gadā sadalījusi 4 698 467 EUR.

Saskaņā ar starptautiskajiem standartiem un AKKA/LAA kopsapulces lēmumu sadalēs izmantojam gan pilna apjoma, gan analogās, gan izlases programmas. No koncertiem un lielajām raidorganizācijām iekasēto atlīdzību sadalām, pamatā izmantojot pilna apjoma programmas; nesēja atlīdzību dalām, izmantojot kompilētās analogās programmas, atlīdzību par mehāniskās mūzikas atskaņošanu sadalām, izmantojot gan analogās, gan izlases programmas.

Sadales veiktas, izmantojot mūsu AVIS informācijas sistēmu un tās datorprogrammas.

Tā ir apjomīga un elastīga sistēma, kas paātrinājusi mūsu darbu un ļauj tai pievienot arvien jaunas datorprogrammas. Piemēram, 2017. gadā tika grozīts Autortiesību likums un pieņemts jauns – Autortiesību kolektīvā pārvaldījuma likums, kas regulē autoru un blakustiesību organizāciju darbību. Jaunais likums radīja nepieciešamību veikt papildinājumus AKKA/LAA vienotās informācijas sistēmā AVIS, lai nodrošinātu normatīvajos aktos paredzētās dažādu veidu un griezumu atskaites, kas iepriekš nebija aktuāli. Pateicoties AKKA/LAA

Informācijas tehnoloģiju nodaļas ciešajai sadarbībai ar starptautisko informācijas tehnoloģiju kompāniju „SQUALIO” – AVIS izstrādātāju, programma tiek pilnveidota, lai pilnībā apmierinātu normatīvo aktu prasības.

2017. gadā autori intensīvi izmantoja AVIS doto iespēju **reģistrēt savus darbus internetā** – AKKA/LAA mājaslapā, tādējādi uzlabojās darbu reģistrācijas ātrums, kas atviegloja atlīdzības sadali. Autori turpina ārējā portālā pārskatīt visu savu reģistrēto darbu sarakstu un sekot saņemtajai atlīdzībai: par kādu darbu veidu un par kādu izmantojuma veidu aprēķināta un izmaksāta atlīdzība. Ceram, ka šogad sadarbībā ar „SQUALIO” arī autoru darbu lietotājiem nodrošināsim pieeju AKKA/LAA muzikālo darbu datubāzei.

Izmaksātā atlīdzība 2017 (%)

Summa (EUR), ieskaitot ienākuma nodokli

4 722 993

2017. gada 31. decembrī AKKA/LAA, pamatojoties uz tiešajiem pilnvarojuma līgumiem, pārstāvēja 5653 autorus un mūzikas izdevniecības un, saskaņā ar 115 ārvalstu autoru organizāciju pārstāvniecības līgumiem, gandrīz 4,5 miljonus tiesību īpašnieku 175 valstīs.

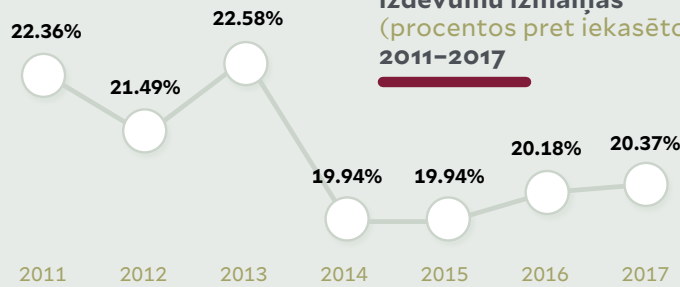
Latvijā izmaksātā atlīdzība (EUR)

2 504 277

Ārvalstīs izmaksātā atlīdzība (EUR)

2 218 716

Autortiesību pārvaldījuma izdevumu izmaiņas (procentos pret iekasēto atlīdzību) 2011–2017



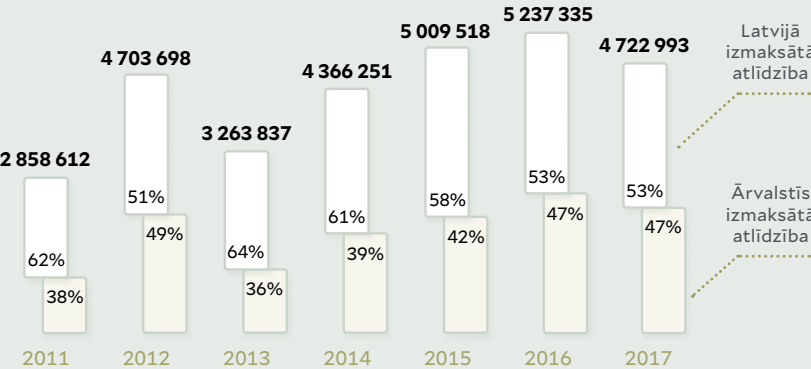
Latvijas mūzikas, literāro, dramatisko, vizuālo, audiovizuālo un horeogrāfisko darbu autoriem un izdevējiem

Kategorija	Procenti
Mūzikas izpildītājiem un producentiem	2,6%
Filmu producentiem	0,4%
Izpildītājiem – aktieriem	0,4%

Ārvalstu autoru kolektīvā pārvaldījuma organizācijām

47%

Izmaksātās atlīdzības summas 2011–2017 (EUR)



2017. gada 31. decembrī AKKA/LAA, pamatojoties uz tiešajiem pilnvarojuma līgumiem, pārstāvēja 5653 autorus un mūzikas izdevniecības un, saskaņā ar 115 ārvalstu autoru organizāciju pārstāvniecības līgumiem, gandrīz 4,5 miljonus tiesību īpašnieku 175 valstīs.

Pagājušogad tiešos pārvaldījuma līgumus ar AKKA/LAA noslēdza 194 jauni Latvijas autori. Latvijas muzikālo darbu datubāze papildinājās ar 19 039 jauniem darbiem. AVIS datubāzē tika apstrādātas 23 440 darbu lietotāju iesniegtās programmas.

Visu šo lielo darbu veica 35 darbinieki. Priecājos, ka pastāv ļoti neievērojama darbinieku mainība. Katrs darbinieks mums ir vērtība, jo vismaz 25 darbinieku darbs ir unikāls Latvijas mērogā, t.i., nekur citur tādu darbu nedara un tādām darbam neapmāca. Turklāt atcerēsimies, ka esam ne nacionāla, bet globāla organizācija, pasaules konfederācijas un Eiropas apvienību dalīborganizācija. Nodaļu vadītāji regulāri piedalās starptautiskās tehnisko komisiju sēdēs, uzturot nepārtrauktu starptautisko sadarbību arī ikdienā. Svarīga ir gados izveidotā starptautiskā sadarbība, taču tikpat svarīga ir sadarbība Latvijā, tāpēc labi, ka mums ir stabils, pieredzējis kolektīvs.

Autoru **mantisko tiesību pārvaldījuma izdevumi** pagājušogad vidēji bijuši 20,37%, lai gan, kā zināms, dažādiem darbu izmantojuma veidiem tie ir atšķirīgi, piemēram, 10% atskaitījumi tiek piemēroti dramatisko darbu izmantojumam teātros, pagājušogad pārvaldījuma atskaitījumi par publiskā patapinājuma atlīdzību veidoja 13,36% no kopējās valsts piešķirtās summas, savukārt lielākie atskaitījumi 24% apmērā, ņemot vērā darbu izmantojuma apjomu, vēl aizvien ir par darbu raidīšanu radio, televīzijā un izmantojumu internetā.

2017. gada 14. oktobrī AKKA/LAA biedru kopsapulce lēma, ka Kultūras un izglītības (KI) fondu veidos vienīgi neizmaksājamā atlīdzība, proti, tā, kuras saņēmējs nav noskaidrots triju gadu laikā pēc darba izmantošanas un par kuras izlietošanu saskaņā ar normatīvajiem aktiem lemj tiesību īpašnieku kopsapulce. Uzkrātos fondu līdzekļus izlieto saskaņā ar KI fonda noteikumiem. KI fonda līdzekļu izlietojumu 2017. gadā AKKA/LAA padome apstiprināja 2018. gada 18. janvāra sēdē. Fonda līdzekļu atlikums 2017. gada 31. decembrī bija 270 176 EUR. Kā zināms, no šā fonda līdzekļiem tiek apmaksātas „AKKA/LAA Ziņas”, Autortiesību bezgalības balvas, Autoru balvas, stipendijas un vēl citas autoriem būtiskas lietas.

AKKA/LAA 2017. gadu beigusi ar 4 744 EUR lielu ieņēmumu pārsniegumu pār izdevumiem.

Biedrības AKKA/LAA pilns 2017. gada pārskats un revidenta ziņojums elektroniski iesniegts VID. Pārskats par AKKA/LAA savāko un autoriem sadalīto atlīdzību iesniegts Starptautiskās autoru un komponistu biedrību konfederācijas (CISAC) sekretariātam. Gada pārskats publicēts arī [AKKA/LAA interneta vietnē](#).

Valdis Muktupāvels,
AKKA/LAA prezidents

AKKA/LAA padome 2017. gadā

Pagājušogad turpināja strādāt 2016. gada 30. maijā ievēlētā padome, bet kopš 2017. gada 14. oktobra kopsapulces tā jau darbojās jaunā, nedaudz mainītā sastāvā. Abas ir veiksmīgi strādājušas, pārstāvēt biedrības AKKA/LAA biedru intereses un nodrošinot biedrības mērķu un uzdevumu īstenošanu.

2017. gadā padome ir sanākusi uz 8 klātienes sēdēm un piedalījies vienā neklātienes balsojumā. Padome kopumā ir piedalījies atsevišķos sabiedriskos pasākumos, tās locekļi arī pauduši padomes nostāju, darbojoties individuāli.

Galvenie darbības virzieni

Normatīvo un operatīvo dokumentu bāzes sakārtošana un izmaiņas, stājoties spēkā jaunajam Autortiesību likumam un Autortiesību kolektīvā pārvaldījuma likumam:

- nolēma apstiprināt dokumentu projektus (Statūtu grozījumi, 7 Vispārīgo noteikumu dokumentu projekti, Noteikumi par biedru, autortiesību subjektu un citu kolektīvā pārvaldījuma organizāciju sūdzību izskatīšanas kārtību);
- nolēma apstiprināt grozījumus tarīfos (TR-03 Autoratlīdzības minimālajās normās (tarīfos) par audiovizuālu darbu izmantojumu, TR-07 Autoratlīdzības minimālajās normās (tarīfos) par muzikālu darbu vienreizēju reproducēšanu un publicēšanu, padarot tos pieejamus internetā, TR-02 Autoratlīdzības minimālajās normās (tarīfos) par literāru, dramatisku un muzikāli dramatisku darbu izmantojumu, Elektronisko plašsaziņas līdzekļu tarīfos). Nolēma apstiprināt grozījumus “Par muzikālo darbu izmantojumu iekasētās autoratlīdzības sadales noteikumos”, “Nolikums par AKKA/LAA atskaitījumiem tiesību pārvaldījuma

izdevumu segšanai”, Nesēju atlīdzības sadales noteikumos, Kabeļtelevīziju sadales noteikumos, Nolikumā par atskaitījumiem tiesību pārvaldījuma izdevumiem.

Biedrības darbības organizēšana un pārraudzīšana:

- nolēma apstiprināt 2016. gada ieņēmumus un izdevumus, apstiprināt 2016. gada finanšu pārskatu; apstiprināt 2018. gada ieņēmumu un izdevumu tāmi, apstiprināt AKKA/LAA gada pārskata zvērinātu revidenti;
- nolēma apstiprināt Autortiesību bezgalības balvas 2016 faktiskos izdevumus; apstiprināt KI fonda 2016. gada faktiskos ieņēmumus un izdevumus; apstiprināt KI fonda plānoto ieņēmumu un izdevumu tāmi 2017. gadam;
- nolēma sasaukt divas AKKA/LAA biedru kopsapulces (25.09./14.10. un 27.11./14.12, lai apstiprinātu nepieciešamās izmaiņas Statūtos, ko nav apstiprinājis Uzņēmumu reģistrs), apstiprināt kopsapulču darba kārtību.

Autora statusa un radošās darbības nozīmes stiprināšana sabiedrībā

Autoru un viņu radošās darbības atbalstam šobrīd darbojas trīs rīki:

- Autortiesību bezgalības balva (kopš 1999. gada) par darbu daudzveidīgu un spilgtu lietojumu.
- Autora balva (kopš 2013. gada) – tās mērķis ir atzīmēt autoru izcilu radošo veikumu, stiprināt intelektuālā darba veicēju pašapziņu, uzturēt Latvijas kultūras radītāju savstarpējās koleģiālās solidaritātes garu, pievērst uzmanību autoru organizācijai un tās uzdevumiem; balva piešķirama vienreiz gadā ne tikai biedriem, bet arī jebkuram Latvijas autoram.
- Autora stipendija (kopš 2015. gada) – atbalsts jaunu darbu radīšanai.

Šis radošā procesa atbalsts ir iespējams, izmantojot Kultūras un izglītības fonda līdzekļus, ko līdz 2017. gada 14. oktobra kopsapulcei veidoja atskaitījumi no ārvalstu autoriem savāktās atlīdzības. Šobrīd tādi vairs netiek veikti, un līdz turpmākam lēmumam fonda uzkrājumu veidos neizmaksājamā atlīdzība.

Padome sprieda par AKKA/LAA Autoru balvas un Autortiesību bezgalības balvas rīkošanu, izvērtēja stipendiju pieteikumus. Nolēma piešķirt 3 Autora balvas 2017, 4. Autora stipendiju konkursā piešķirt 26 stipendijas un 5. konkursā – 20 stipendijas (katra 700 EUR).

Biedrības nostiprināšana, komunikācija ar biedriem

Padome nolēma par AKKA/LAA biedriem uzņemt „Baltic Records Group” un 13 individuālus biedrus, slēgt atsevišķus pilnvarojuma līgumus. Apsprieda „AKKA/LAA Ziņu” biļetena izsūtīšanu: šajā izdevumā tiek regulāri apkopota dažāda autoriem noderīga informācija par autortiesībām, nodokļiem, biedrības aktualitātēm, svarīgākajiem notikumiem un citām autoriem būtiskām tēmām. Ziņu izdevums sūtāms e-pastā, un pa pastu to nosūta tikai tiem autoriem, kam nav e-pasta adresu.

Biedrības publiskā tēla veidošana un komunikācija

Publiskā tēla veidošanā liela nozīme ir tam, vai organizācija spēj elastīgi reaģēt uz dažādām situācijām, it īpaši gadījumos, kad jaunu tiesību normu ieviešana saistās ar to, ka veidojama izpratne par to nepieciešamību. Šādās reizēs padome arvien ir lēmusi par dažu labu kompromisu ar autoru darbu izmantotājiem. Šobrīd ar gandarījumu var secināt, ka autoru organizācijas tēls sabiedrības acīs ir krietni pozitīvs.

Aktualitāšu un perspektīvo problēmjautājumu iezīmēšana un iztirzājums:

- apsprieda jautājumu par muzikālo darbu izmantojumu internetā, atbildību par straumēšanu un līdzīgiem pakalpojumiem – šo jautājumu autoru organizācijas kopīgiem spēkiem risina EK un Eiropas Parlamenta līmenī;
- apsprieda vietējā mēroga problēmjautājumus, piemēram, atbildības sadalījumu starp slavenu grupu un iesildītājgrupu;
- padomei arvien ir bijusi svarīga iepazīšanās ar jauno mājaslapu, tās dizaina, funkcionalitātes un satura uzlabošana. Šobrīd autoriem ir pieejams portāls, lai reģistrētu savus darbus, tos redzētu un iepazītos ar autoratlīdzības izmaksu atskaitēm;

- nepārtrauktā padomes uzmanības fokusā ir bijusi jaunās datorprogrammas AVIS veidošana, ieviešana un darbība. Tā piedāvā iespēju pārvaldīt autortiesības kvalitatīvi daudz augstākā līmenī, un programmas ieviešana pašiem autoriem ļauj iegūt viņus interesējošu detalizētu informāciju. Jau šobrīd programma tiek lietota darbu reģistrācijas un sadales procedūrās, tā autoriem un viņu darbu lietotājiem kļūst par tik nepieciešamo informācijas izguves un lietošanas rīku.

Padomei aktuāla ir sadarbība ar profesionālām un citām organizācijām, veicot sabiedrības izglītošanu par autortiesībām.

Viens no svarīgiem principiem, ko padomei ir izdevies ievērot, ir samērīgums: tas ir gan samērīgums starp principā nenovērtējamo radošo darbību un tik dažādo kultūras tirgu, starp privātajām un sabiedriskajām interesēm, starp tūlītēja labuma gūšanu un ilgtermiņa, starp transformējošu novitāti un konservatīvo pieredzi. Šāda samērīguma principa ievērošana ļauj darboties jau labi izveidotajam autortiesību pārvaldījuma mehānismam, tomēr ļauj arī veikt izmaiņas, atspoguļojot jaunu tehnoloģiju, likumdošanas un citu faktoru ietekmi. Tas arī ļauj atrast labākos risinājumus autoru un viņu darbu izmantotāju domstarpību gadījumos.

Sestais Autora stipendiju konkurss

Izvērtējot 76 pieteikumus, biedrības padome 22. martā 25 Latvijas autoriem piešķīra stipendijas (katram 700 eiro) jaunu darbu radīšanai.

Stipendijas finansē AKKA/LAA Kultūras un izglītības fonds.

Juris Ābols (mūzika), **Uldis Bērziņš** (rakstniecība), **Kristians Brekte** (vizuālā māksla), **Lilija Dinere** (vizuālā māksla), **Ivars Drulle** (vizuālā māksla), **Aivars Eipurs** (rakstniecība), **Elvijs Grafcovs** (mūzika), **Māra Jakubovska** (rakstniecība), **Ieva Jurjāne** (vizuālā māksla), **Aivars Kalējs** (mūzika), **Gunta Krūmiņa** (rakstniecība), **Kaspars Kurdeko** (mūzika), **Ināra Liepa** (vizuālā māksla), **Edgars Lipors** (mūzika), **Valentīns Lukaševičs** (rakstniecība), **Maksims Ļaščenko** (mūzika), **Biruta Ozoliņa** (mūzika), **Juris Petraškevičs** (vizuālā māksla), **Olga Pētersone** (rakstniecība), **Sintija Siliņa** (horeogrāfija), **Gints Smukais** (mūzika), **Kaspars Tobis** (mūzika), **Jevgeņijs Ustinskovs** (mūzika), **Arturs Vaišļa** (rakstniecība), **Henriks Eliass Zēgners** (rakstniecība).

Sarūk atskaitījumi pārvaldījuma izdevumiem

22. marta sēdē AKKA/LAA padome nolēma apstiprināt tiesību pārvaldījuma izdevumu samazināšanu attiecībā uz koncertiem ar ieejas maksu, kuros autoratlīdzība tiek aprēķināta 5% apmērā no ieejas maksas bruto ieņēmumiem un aizsargātus autoru darbus izpilda ne vairāk kā divas grupas. Šādu koncertu gadījumā pārvaldījums ir vienkāršāks nekā plašākiem sarīkojumiem, tādiem kā festivāli. No š.g. 1. aprīļa atskaitījumi t.s. „lielo” koncertu pārvaldījuma izdevumiem samazinājušies no 22% uz 15%. Aplēses liecina, ka šādā ceļā autoru ieņēmumi palielināsies apmēram par 17 307 EUR gadā.

Autoru apvienotās nācijas tikušās kopsapulcē

Par autoru apvienotajām nācijām patlabanējais Starptautiskās autoru un komponistu biedrību konfederācijas (CISAC) prezidents Žans Mišels Žārs nosauca paša vadīto organizāciju, 1. jūnijā Varšavā atklājot tās ikgadējo kopsapulci – ģenerālo asambleju.

Tajā piedalījās vairāk nekā 200 autoru un viņu pārstāvji no visiem apdzīvotajiem pasaules kontinentiem. Asamblejas vietas izvēli noteica tas, ka poļu autoru organizācija *ZAİKS* šogad svin savu simtgadi un šī poļu organizācija bija viena no konfederācijas dibinātājām 1926. gadā. *ZAİKS* patlaban ir 20 efektīvāko pasaules autoru apvienību vidū un otrreiz uzņem konfederācijas asambleju (pirmoreiz 1934. gadā).

CISAC pārstāv 239 autoru biedrības 121 valstī, vairāk nekā 4 miljonus autoru visu veidu darbos – muzikālajos, literārajos, dramatiskajos, vizuālajos un audiovizuālajos. Tās centrālais birojs reģistrēts Francijā, Parīzē, reģionālie biroji ir Āfrikā, Latīņamerikā, Āzijā un Eiropā.

Varšavas sapulce fokusējās uz četrām *CISAC* kampaņām, kuru mērķi ir noteikt „vērtības pāreju” digitālajā tirgū; nodrošināt taisnīgas tiesības audiovizuālo darbu autoriem; panākt starptautiskas tālākpārdošanas tiesības vizuālo darbu autoriem; attīstīt tukšo nesēju atbildības ievākšanu.

Digitālo platformu bums radījis jaunas iespējas izplatīt autoru darbu, ļaujot atsevišķām jomām – piemēram, mūzikas industrijai – atgriezties pie izaugsmes un peļņas. Savukārt autoriem no šā buma nav redzama labuma. Tas skaidrojams ar to, ka vērtību, ko radījuši autori, nosūc lielās tehnoloģiju kompānijas. Eiropas Savienības likumdošanas projektos attiecībā uz šo problēmu jau parādījis termins „vērtības pāreja”. Eiropā topošās regulas varētu iespaidot pasaules likumus: vērtības



CISAC prezidents Žans Mišels Žārs autoru organizāciju ģenerālajā asamblejā Varšavā

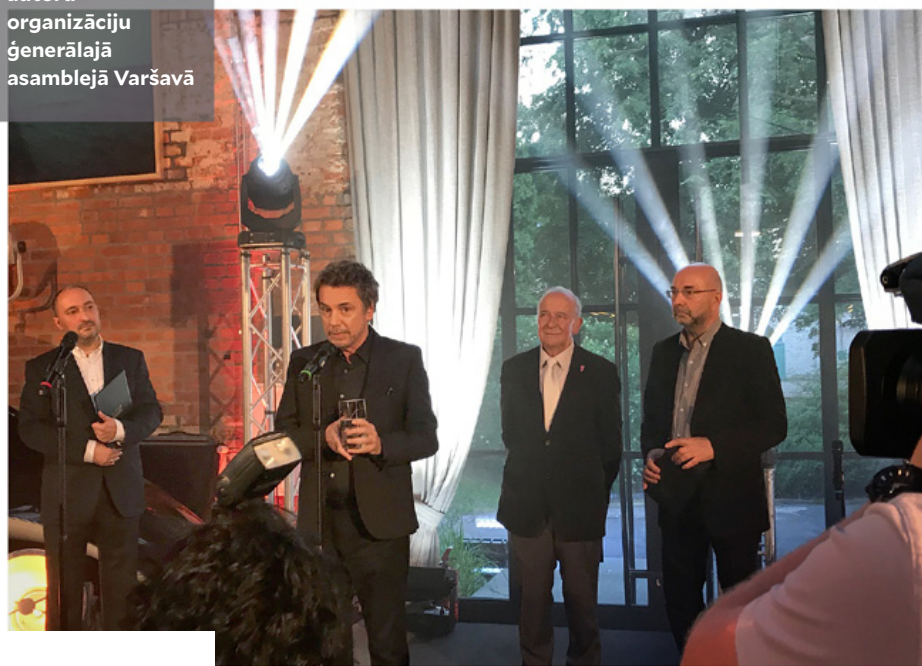


Foto: © Anita Sosnovska

CISAC pārstāv 239 autoru biedrības 121 valstī, vairāk nekā 4 miljonus autoru visu veidu darbos – muzikālajos, literārajos, dramatiskajos, vizuālajos un audiovizuālajos.

jomā. Šīs tiesības nav ietvertas vairāku valstu likumos, tāpēc svarīgi to izdarīt, lai visi filmu autori saņemtu autoratlīdzību par savu darbu plašo izmantojumu. Tas pats attiecas uz vizuālo darbu autoriem – viņu darbu tālākpārdošana ir svarīgs ienākumu avots tikai apmēram 80 valstīs, tajā pašā laikā autori nesaņem šo atbildību no daudziem svarīgiem mākslas tirgiem, piemēram, Argentīnā un Japānā. Abu darbu veidu autoru tiesības *CISAC* iesaka iekļaut starptautiskos likumos.

pārejas noteikšana būtu signāls patiesās autoru darbu vērtības noteikšanai. Par to patlaban cīnās Eiropas autoru biedrības, sagaidot pārējās pasaules atbalstu. Divas kampaņas attiecas uz autortiesību globalizēšanu vizuālo un audiovizuālo darbu

Tas pats attiecināms uz tukšā nesēja atbildības ievākšanu, kas autoriem varētu būt lielisks ienākumu avots. Pagājušogad *CISAC* publicēja pētījumu par šā atbildības veida pārvaldīšanu 2016. gadā. Izpētīti 191 valsts likumi. Šajā atbildības veidā 2016. gadā pasaulē savākti 374 miljoni eiro, vismaz 74 valstīs pastāv kāda tukšā nesēja atbildības sistēma, taču tikai 38 valstīs tā darbojas efektīvi.

Ģenerālā asambleja noklausījās reģionālo biroju atskaites un triju autoru padomju atskaites par darbu 2017. gadā. Tika paziņoti jaunpieņēdāji, par kuru iekļaušanu biedru vai asociēto biedru grupās bija jābalso, tāpat bija nepieciešams balsojums dažu biedru izslēgšanai. Tika izlozētas organizācijas, kurās šogad sāksies konfederācijas sūtītais audits, apstiprinātas rezolūcijas attiecībā uz atsevišķu valstu problēmām autoru tiesību jomā. Ļoti līdzīgi tam, kā strādā mūsu biedrība, tikai mērogs cits.

Inese Paklone,
AKKA/LAA izpilddirektore

Ko vēl svarīgi zināt par nodokļu izmaiņām 2018. gadā

No 2018. gada 1. janvāra būtiski mainījusies nodokļu aprēķināšana.

Apkopojot saņemtos autoru jautājumus, daudz neskaidrību vēl ir par sociālajām iemaksām.

Kam tad ir pašam jāmaksā valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas, un kas var pats neko nemaksāt:

VALSTS SOCIĀLĀS APDROŠINĀŠANAS OBLIGĀTĀS IEMAKSAS (VSAOI) AUTORATLĪDZĪBAS SAŅĒMĒJAM

I R J Ā M A K S Ā

- ja autoratlīdzības saņēmējs vienlaikus nav darba ņēmējs un autoratlīdzības ienākums mēnesī ir **430 eiro** vai lielāks
- ja autoratlīdzības saņēmējs ir arī darba ņēmējs, taču alga nesasniedz 430 eiro, bet autoratlīdzības ienākums mēnesī ir 430 eiro vai lielāks

N A V J Ā M A K S Ā

- ja autoratlīdzības saņēmējs ir arī darba ņēmējs vienā vai vairākos uzņēmumos un **alga sasniedz 430 eiro** (neattiecas uz mikrouzņēmuma darbinieka algu un laukstrādnieka ieņēmumu)
- ja autoratlīdzības saņēmējs ir vecuma pensionārs, I vai II grupas invalīds, autortiesību mantinieks, pārņēvējs vai autoratlīdzības saņēmēja pastāvīgā dzīvesvieta nav Latvijas Republika

32.15% VSAOI

no brīvprātīgi izvēlētas summas vismaz minimālās algas apmērā

31.15%

pensijai, invaliditātei, maternitātei, slimībai un vecāku apdrošināšanai

1%

veselības apdrošināšanai

Tiem, kam ir pašiem jāmaksā, jāreģistrējas VID pašnodarbinātās personas statusā. Šīm personām reizi ceturksnī ir jāveic obligātās iemaksas 32,15% apmērā no brīvi izraudzītas saņemtās autoratlīdzības daļas, bet ne mazāk kā no 430 EUR. Savukārt obligāto iemaksu pensiju apdrošināšanai 5% apmērā no autoratlīdzības veiksa autoratlīdzības izmaksātājs (izņemot mantisko tiesību kolektīvā pārvaldījuma organizāciju) no saviem līdzekļiem.

Autoratlīdzības saņēmējs var reģistrēties pašnodarbinātās personas statusā

jebkurā VID klientu apkalpošanas centrā, uzrādot personu apliecinošu dokumentu vai iesniedzot iesniegumu elektroniski, parakstot to ar drošu elektronisko parakstu vai izmantojot VID Elektroniskās deklarēšanas sistēmu.

Lai noteiktu, vai ienākums no autoratlīdzības ir vismaz 430 EUR mēnesī, no līgumā norādītās autoratlīdzības jāatskaita autora darba radīšanas izdevumi, kuru normas ir noteiktas 25% vai 50% apmērā, ņemot vērā darbības veidu (sk. „AKKA/LAA Ziņu” 46. numura 15. lpp.).

Jautājumu un neskaidrību gadījumā aicinām sazināties ar AKKA/LAA grāmatvedību e-pastā: rakstiet info@akka-laa.lv!

Gunta Dambe,

AKKA/LAA galvenā grāmatvede

Autoru dienas

Trīspadsmito gadu biedrība AKKA/LAA Autoru dienās nodrošina bezmaksas nodarbības studentiem, kuru specialitāte saistīta ar kultūras produktu radīšanu vai izmantošanu. Lai vairotu informētību un izpratni par autortiesībām, ikvienai mācību iestādei ir iespēja pieteikties nodarbībai, rakstot uz e-pastu:

komunikācija @akka-laa.lv vai info@akka-laa.lv

Ikgadējās

Autoru dienās, no 23. līdz 27. aprīlim, labprāt atsaucamies vēlmēm tuvāk iepazīties ar noteiktu, ar autortiesībām vai autoru darba izmantojumu saistītu tēmu. Esam gatavi uzņemt grupas 10-15 cilvēku sastāvā vai doties viesos – iepazīstināt ar autortiesību kolektīvās pārvaldības

organizācijas darbu, dalīties pieredzē un atbildēt uz teorētiskiem un gluži praktiskiem jautājumiem. Nodarības ilgums – apmēram 1,5 stunda. Šogad 31. janvārī AKKA/LAA Mediju nodaļas vadītājs Reinis Norkārks kā lektors piedalījās ES mājas rīkotajā informatīvajā pasākumā par mūziķu tiesībām straumēšanas laikā, 6. martā KI fonda sabiedrisko attiecību speciāliste

Ieva Kolmane viesojās Kultūras pili „Ziemeļblāzma”, kur Latvijas Rokmūzikas asociācijas koncertcikla „Latvijas skaņas” ietvaros piedalījās publiskā diskusijā „Autortiesības un autoratlīdzība jeb Vai mūziķi Latvijā var pelnīt”, 9. martā Vizuālo darbu nodaļas vadītāja Inga Mūrniece ar to, kas par autortiesībām jāzina gleznotājam un fotogrāfam kā

autoram un kolēģu darbu izmantotājam, iepazīstināja Latvijas Mākslas akadēmijas Grafikas nodaļas studentus, 24. aprīlī Ieva Kolmane par autortiesību pamatiem stāstīja Rīgas Stradiņa universitātes komunikācijas zinātnes studentiem – topošajiem žurnālistiem un sabiedrisko attiecību speciālistiem. 10. aprīlī AKKA/LAA mājā viesojās studenti no Latvijas Kultūras koledžas Mūsdienu

dejas programmas, 26. aprīlī – no Latvijas Kultūras akadēmijas Kultūras socioloģijas un menedžmenta programmas. Autoru dienu piedāvājums ir spēkā cauru gadu!

AKKA/LAA personas datu apstrādes politika

25. maijā Eiropas Savienībā stājās spēkā Vispārīgā datu aizsardzības regula. Tās prasības attiecas arī uz AKKA/LAA kā uzņēmumu, kas apstrādā fizisku personu datus.

Mūsu gadījumā ir runa par AKKA/LAA biedriem, autoriem un autoru mantiniekiem, kas noslēguši līgumu par mantisko tiesību pārvaldību, un autoriem, kam atlīdzība tiek iekasēta uz likuma pamata – par darbu izmantojumu, kas tiek pārvaldīts tikai kolektīvi (publiskais izpildījums, darbu patapināšana bibliotēkās, reproducēšana personiskām vajadzībām (nesēja atlīdzība), retranslēšana pa kabeļiem un vizuālu darbu tālākpārdošana).

Jūsu personas dati mums ir nepieciešami, lai sekmīgi pildītu visu, kas rakstīts līgumā un likumos, – iekasētu un

izmaksātu autoratlīdzību par jūsu darbu izmantojumu, informētu par ienākuma nodokļa nomaksu tos, kas nestrādā ar personisko profilu vietnē www.akka-laa.lv, un varētu ar jums sazināties reizēs, kad tas nepieciešams, – piemēram, lai varētu noskaidrot, vai koncerta programmā uzrādītais darbs tiešām ir jūsējais, mudinātu reģistrēt vēl neregistrētus darbus vai pārliecinātos, ka nav mainījies jūsu bankas konta numurs, – ja tieši jums domātais pārskaitījums neļauj veikt virkni pārskaitījumu jūsu kolēģiem.

Droša saziņa ir vajadzīga, arī rīkojot Kultūras un izglītības fonda pasākumus – Autortiesību bezgalības balvu, Autora balvu un Autora stipendijas konkursus –, par tiem arī informējam sabiedrību.

Arī pirms regulas stāšanās spēkā esam strikti ievērojuši Fizisko personu datu aizsardzības likumu, datus – jo sevišķi jūsu kontaktinformāciju un autoratlīdzības apjomu neizpaužot trešajām personām, ja vien to nav prasījuši normatīvie akti (tiesības pieprasīt un saņemt šādas ziņas

ir Kultūras ministrijai kā uzraugošajai institūcijai, Valsts ieņēmumu dienestam, zvērinātiem tiesu izpildītājiem, tiesībsargājošām iestādēm u.tml.).

Paldies visiem, kas atsaucās maija e-pasta vēstules aicinājumam apliecināt piekrišanu arī turpmāk saņemt AKKA/LAA ikmēneša informatīvo elektronisko apkārtrakstu, apsveikumus un ziņas, kas tieši neattiecas uz jūsu personisko mantisko tiesību pārvaldību! Tas priecē un saliedē.

Ar jautājumiem par personas datu apstrādi esat laipni aicināti vērsties AKKA/LAA Lietvedības nodaļā – rakstiet info@akka-laa.lv vai nāciet uz Aleksandra Čaka ielu 97! Ar AKKA/LAA personas datu apstrādes politikas izvērstu skaidrojumu iepazīstieties mūsu mājaslapā!

Ieva Kolmane,

AKKA/LAA KI fonda sabiedrisko attiecību speciāliste

Ēnu diena

Kā ikkatru gadu, arī šogad AKKA/LAA piedalījās sabiedriskā labuma organizācijas „Junior Achievement Latvia” rīkotajās Ēnu dienās. 14. februārī, atsaukušās aicinājumam iepazīties ar autortiesību kolektīvā pārvaldījuma organizācijas darbu

praktisko pusi, birojā viesojās divas interesentes – Patrīcija Šteinberga no Rīgas Valsts 3. ģimnāzijas 11. klases un Elīna Ozoliņa no Jēkabpils 3. vidusskolas 12. klases. Elīna pēcāk saka tā: „Autortiesību darbs nav vienkāršs, un te ir nepieciešamas

kādas zināšanas konkrētajā jomā, piemēram, ja tu strādā ar mūzikas, dziesmu ievadīšanu datubāzē, nepieciešamas kādas zināšanas par mūziku. Sarežģīts darbs, jo pašai aģentūrai nav tiesības būt policistiem, lai aizsargātu darbu. Šīs dienas ēnošana lika pārdomāt, cik

lielu darbu iegulda ne tikai pats autors, bet arī cilvēki, kas veic visu apkopošanas darbu – uzskaita dziesmas atskaņošanas reizes un prot attiecīgi novirzīt naudu. Šāda profesijas izvēle nākotnē būtu interesanta, bet darbā jābūt elastīgam, gatavam pielāgoties, mainīties, tajā pašā

laikā darbs var brīžiem būt rutīna. Priecājos par iespēju šeit ēnot!”

No kreisās – Elīna un Patrīcija



Foto: © Ieva Kolmane

Par taisnīgu atlīdzību filmu autoriem

Audiovizuālo darbu autoru organizācijas maijā sagaidīja jaunu pētījumu par reformām, kādas nepieciešamas, lai filmu scenāristiem un režisoriem nodrošinātu taisnīgu atlīdzību par viņu darbu izmantojumu.

Pētījums tapis pēc Starptautiskās autoru un komponistu biedrību konfederācijas (CISAC) un Pasaules rakstnieku un kinorežisoru padomes (W&DW) pasūtījuma, pie tā strādājusi Katalānijas Atklātās intelektuālā īpašuma katedras profesore

Rakele Šalabardēra (*Raquel Xalabarder*). Pārskats par kārtību, kādā kinodarbu autori saņem atlīdzību dažādās pasaules valstīs, ļauj to izvērtēt un veiksmīgākos piemērus piedāvāt politiķiem kā efektīvu, likumos iestrādājumu mehānismu. Prakse liecina, ka atlīdzība

visvairāk ir atkarīga no līgumiem, kādus filmu autori noslēdz ar producentiem, taču tie mēdz būt nepārdomāti, ilgtermiņā neizdevīgi, autoru no gala lietotāja – sevišķi digitālajā vidē – šķir gara starpnieku virkne, un starptautiskās tiesības mēd nesaskanēt ar Eiropas likumiem.

Pētniece secina, ka efektīvāks ceļš, kādā filmu autoriem nodrošināma taisnīga atlīdzība, ir mantisko tiesību kolektīvais pārvaldījums. Jau šobrīd 19 no 28 ES dalībvalstīm, arī Latvijā, filmu autori šādi saņem atlīdzību par darbu raidīšanu kabeļtelevīzijās un arī tā dēvēto nesēja

atlīdzību, un tāda pati kārtība būtu ieviešama arī attiecībā uz citiem filmu izmantojuma veidiem. Autoram atlīdzība jāsaņem nevis no producenta, bet licences ņēmēja/ gala lietotāja – mediju operatora, kas darbu padara pieejamu skatītājam.

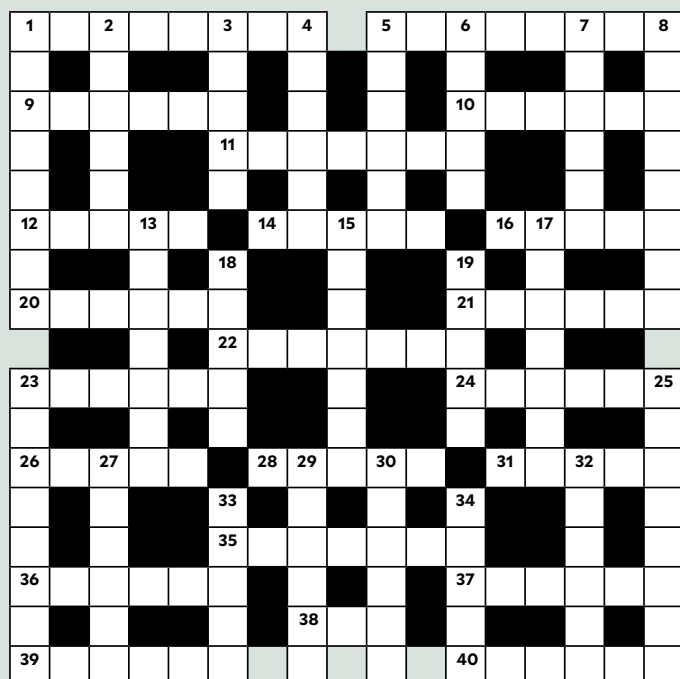
Ziņas

Melnbaltās draudzenes

Iepriekšējā „AKKA/LAA Ziņu” numurā publicēto krustvārdu mīklu atminējusi **Anna Krapivina!**

Balva – Jevgeņija Vodolazkina romāns „Aviators” (tulkojusi Māra Poļakova, izdevis Jāņa Rozes apgāds).

Sveicam veiksminieci!



Jura Sosnovska krustvārdu mīkla

Atrisinātajā krustvārdu mīklā saskaitiet „T” burtus un ar norādi „Krustvārdu mīkla” skaitli kopā ar vārdu, uzvārdu un tālruna numuru līdz 2018. gada 15. augustam atsūtiet uz info@akka-laa.lv vai aizpildītu kuponu – uz AKKA/LAA, A. Čaka 97, Rīga, LV-1011.

Vēstules, kurās būs norādīts pareizs „T” burtu skaits, piedalīsies izlozē, un trīs no sūtītājiem saņems balvu – vērtīgu grāmatu.

Atbildes kupons

„T” burtu skaits:

Vārds:

Uzvārds:

Tālrunis:

Horizontāli

1. Daudzkārt, secīgi atkārtotot divas skaņas, radīt attiecīgu balss skanējumu. 5. Viens no nozīmīgākajiem māksliniekiem latviešu mākslas vēsturē. 9. Vārda sastāvdaļa, ko pievieno saknei vai celmam, atvasinot jaunus vārdus. 10. Elpošanas fāze. 11. Dainās visbiežāk sastopamais pantmērs. 12. Pantomīmas ainas klaunu izpildījumā. 14. Vācu gleznotājs un grafiķis (1891-1969). 16. Sengrieķu mitoloģijā – Zea vai Atēnas vairogs, dievu labvēlības un dusmu simbols. 20. Instrumentālās mūzikas ciklisko formu paveidi. 21. Personu un organizāciju noguldījumi bankās. 22. Liels gongs. 23. Uzkausēts pārklājums. 24. Cietpauris, stūrgalvis. 26. Svēts putns Senajā Ēģiptē. 28. Rakstnieka memoriālais muzejs Madonas novadā. 31. Spāņu dzejnieks un dramaturgs, arī gleznotājs, pianists un komponists (1898-1936). 35. Opermūzikas zvaigzne, kā diriģents strādāja Rīgā no 1837. līdz 1839. gadam. 36. Paskaidrojoša piezīme tekstā. 37. Pārticis. 38. Apstākļu vārds, kas norāda, ka darbība ir sākusies. 39. Gleznotājs, Latvijas Mākslas akadēmijas pedagogs un rektors (1897-1975). 40. Ievērojams, ļoti spējīgs.

Vertikāli

1. T. Viljamsa luga „Ilgu ...”. 2. Izstarot. 3. Ungāru komponists, klavierspēles virtuozs (1811-1886). 4. Metāla mūzikas pūšaminstrumenti ar platu skaņas izplūdes galu. 5. Poētiskās iedvesmas simbols. 6. Latvijas hiphopa mūziķis, reperis (1996). 7. Karaļa pils Parīzē, nodedzināta Parīzes Komūnas laikā. 8. Itāliešu komponists un klavesīnvirtuozs (1685-1757). 13. Latviešu dziedātājs, mūzikas un radio producents, dziesmu autors. 15. Mākslas zinātņu nozare, kas nodarbojas ar sava laika mākslas darbu vērtēšanu. 17. Ar speciālu zīmi apzīmēts melodijas rotājums, kurā ir četras vai piecas notis noteiktā secībā. 18. Patiesas. 19. Noslēgta sabiedrības grupa Indijā. 23. Neievērojams, netaisnīgs rakstnieks, slavenas personas sekotājs. 25. Pantmērs; divas neuzsvērtas un viena uzsvērtā zilbe, kāpjošs ritms. 27. Aktivitātes trūkums. 29. Jamaikā cēlies popmūzikas veids, kam raksturīgs neuzsveramo ritmisko vienību skanējums. 30. Reflektoriska norise, kad gaiss ar spēcīgu grūdienu izplūst caur sašaurinātu balss spraugu, radot raksturīgas skaņas. 32. Operas „Seviljas bārdzīnis” komponists. 33. „Haklberija Fina piedzīvojumu” autors. 34. Stīgu instrumentu grupas locīņu elementi.

„AKKA/LAA Ziņu”

46. numura
krustvārdu
mīklas
atrisinājums

Horizontāli

1. Dīdžejs.
5. Rietuma.
8. Liepa.
9. Sanda.
11. Lodza.
13. Dubli.
14. Ugunīga.
15. Diptihi.
16. Skaņa.
20. Eposs.
23. Bočelli.
25. Kursa.
26. Klade.
27. Driādas.
28. Midass.
31. Sfēras.
35. Triks.
38. Tekla.
39. Estrs.
40. Fragments.
41. Laidā.
42. Kaške.
43. Potēt.
44. Asja.
45. Satī.

Vertikāli

1. Disputi.
2. Esamība.
3. Slidas.
4. Nesbē.
5. Rapids.
6. Eklipse.
7. Aramiss.
10. „Nauda”.
12. Drigo.
17. Keksi.
18. Ņurga.
19. Degā.
21. Piažē.
22. Siena.
23. Bads.
24. Ikss.
28. Metāls.
29. Daktils.
30. Stafāža.
32. Freskas.
33. Retušēt.
34. Sasiet.
35. Tramps.
36. Izmete.
37. Sonāte.

Pareizā atbilde:

burtu „D” skaits
atminētajā mīklā – 13.

AKKA/LAA Ziņas

- ISSN 1407-4672 • Izdevējs: Autortiesību un komunikācijas konsultāciju aģentūra/Latvijas Autoru apvienība •
- A. Čaka 97, Rīga, LV-1011, Latvija • tālr.: +371 67506131 • fakss: +371 67315620 • e-pasts: info@akka-laa.lv •
- www.akka-laa.lv •
- Par izdevumu atbild levi Kolmane • Dizains: Grafus •